

FINANSTILSYNETTHE FINANCIAL SUPERVISORY
AUTHORITY OF NORWAY

The Scottish Salmon Company Ltd
Board of Directors
8 Melville Crescent
EHR 7JA Edinburgh
Scotland

06.04.2011

SAKSBEHANDLER:

Nina Servold Oppi

DIR.TLF:**VÅR REFERANSE:**

09/12000

ARKIVKODE:

732

DERES REFERANSE:

Kontroll av finansiell rapportering

1. Oppsummering

Finanstilsynet har gjennomgått enkelte regnskapsmessige forhold ved den finansielle rapporteringen til The Scottish Salmon Company Ltd, tidligere Lighthouse Caledonia ASA, jf. verdipapirhandelloven § 15-1 tredje ledd. Kontrollen har tatt utgangspunkt i årsregnskapet for 2008. Det vises til tidligere korrespondanse og møter, senest foretakets brev av 4. april 2011 samt møte avholdt i Edinburgh 13-15. september 2010.

Etter Finanstilsynets vurdering inneholder tidligere regnskaper feil knyttet til flere ulike regnskapsposter. Feilenes art og hvilken periode de vedrører er nærmere beskrevet nedenfor. Foretakets historiske regnskaper har vært gjenstand for flere runder med rettinger med varierende grad av noteopplysninger, og Finanstilsynet har derfor vurdert å pålegge foretaket å avlegge nye årsregnskaper for 2008 og 2009. Finanstilsynet ser at det kan være praktisk vanskelig å gjennomføre innen rimelig tid. Foretaket har i brev av 14. mars 2011 blitt varslet om at Finanstilsynet vurderer å pålegge foretaket å innta sammenligningstall for to foregående perioder for alle beløp som presenteres i finansregnskapet for 2010. Foretaket må også gi en oppstilling av finansiell stilling ved begynnelsen av den tidligste sammenligningsperioden, jf. IAS 1.39 c). Finanstilsynet varslet i tillegg et pålegg om å innta (korrigerte) resultatoppstillinger for 2007 med forklaring til endringer fra tidligere presentere resultatoppstillinger for 2007, som tilleggsopplysninger i note. Foretaket har i brev av 4. april 2011 opplyst at foretaket vil innrette seg fullt ut i samsvar med Finanstilsynets varsel om vedtak. Finanstilsynet tar dette til etterretning

Lighthouse Caledonia ASA ("LHC ASA") ervervet Lighthouse Caledonia Ltd ("LHC Ltd") 30. oktober 2007. I årsregnskapet for 2007 ble transaksjonen ansett å være en virksomhetssammenslutning under felles kontroll da både Lighthouse Caledonia ASA og Lighthouse Caledonia Ltd var kontrollert av Marine Harvest forut for overtakelsen, og oppkjøpet ble regnskapsført etter kontinuitetsmetoden. I årsregnskapet for 2008 er 2007 tallene omarbeidet ("restated") og oppkjøpet behandlet etter oppkjøpsmetoden i IFRS 3 da foretaket er av den oppfatning at det var feil å benytte kontinuitetsmetoden i årsregnskapet for 2007.

Etter Finanstilsynets vurdering er kontinuitetsmetoden som ble benyttet i det opprinnelige 2007 årsregnskapet et akseptabelt prinsipp/metode for transaksjonen, og det var derfor ikke grunnlag for å

foreta en retting av feil i 2008 årsregnskapet. Videre hadde foretaket etter Finanstilsynets vurdering ikke anledning til å bytte prinsipp til oppkjøpsmetoden med Lighthouse Caledonia ASA som overtakende part i 2008 årsregnskapet. Finanstilsynet varslet 22. mars 2010 foretaket om at Finanstilsynet vurderer å pålegge foretaket å avlegge et nytt årsregnskap for 2008 der ervervet av Lighthouse Caledonia ASA er regnskapsført som en virksomhets sammenslutning under samme kontroll. For slike transaksjoner må foretaket utarbeide og anvende et regnskapsprinsipp i henhold til IAS 8.10-12. Kontinuitetsmetoden som foretaket opprinnelig brukte er et slikt prinsipp. Foretaket kan kun benytte et annet prinsipp dersom det nye prinsippet medfører at finansregnskapet gir pålitelig og mer relevant informasjon om transaksjonene. Bruk av oppkjøpsmetoden med Lighthouse Caledonia ASA som overtakende part vil ikke være et mulig regnskapsprinsipp.

I årsregnskapet for 2009 rettet foretaket tilbake til bruk av kontinuitetsmetoden for Lighthouse Caledonia ASAs kjøp av Lighthouse Caledonia Ltd. Årsregnskapet for 2009 inneholder sammenligningstall både for 2008 og 2007. Etter foretakets vurdering var det imidlertid flere andre feil i årsregnskapet for 2007 som var nødvendig å rette når foretaket gikk tilbake til å benytte kontinuitetsmetoden. 2007 sammenligningstallene i 2009 årsregnskapet er derfor ulike det opprinnelige 2007 regnskapet.

Tabellen nedenfor gir en oversikt over endringen i resultat og egenkapital i de ulike årsrapportene:

<i>(millioner GBP)</i>	2009 årsregnskap (kontinuitet)	2008 årsregnskap (oppkjøpsmetoden)	2007 årsregnskap (kontinuitet)
Resultat 2007	-20 522,3	-2 583,3	-5 039,4
Resultat 2008	-876,6	580,8	NA
Egenkapital 31.12.07	17 935,9	36 558,3	30 143,4
Egenkapital 31.12.08	16 933,2	37 004,0	NA

Rettingene i 2007 resultatet i 2009 regnskapet ("2007 corrected") sammenlignet med det opprinnelige 2007 regnskapet relaterer seg til:

Resultat 2007 årsregnskap		- 5,0 mGBP
Lavere virkelig verdi av biologiske eiendeler per 31.12.07 i 2009 årsregnskapet (23,0 mGBP) enn i opprinnelig 2007 årsregnskap (30,0 mGBP).	- 7,0 mGBP	
Nedskrivning av merverdier på varige driftsmidler	- 2,5 mGBP	
Avsetning/nedskrivning knyttet til uidentifiserte driftsmidler i anleggsregisteret	- 1,3 mGBP	
Avsetning for kildeskatt ("withholding tax")	- 1,6 mGBP	
Avsetning for tapskontrakt (Barvas)	- 1,2 mGBP	
Tap i et heleid datterselskap som var uteglemt i den opprinnelige konsolideringen	- 1,8 mGBP	
Sum rettinger		-15,5 mGBP
Resultat 2007 som rettet i 2009 årsregnskap ("2007 corrected")		-20,5 mGBP

Denne avstemmingen er inntatt i årsregnskapet for 2009. Tilsvarende avstemming er ikke gitt for egenkapital. Foretaket har opplyst at det i tillegg til ovennevnte rettinger, er rettet et uforklart avvik på egenkapitalen. Finanstilsynet påpeker at det i henhold til IAS 8 skulle vært gitt opplysninger om effekten av korrigeringer på hver post i finansregnskapet.

I årsregnskapet for 2007 ble biomassen verdsatt til 30,0 mGBP. En enkel modell lå til grunn for verdsettelse av biomassen. I årsregnskapet for 2008 rettes sammenligningstallene og biomassen verdsettes til 23,0 mGBP per årsslutt 2007. Foretaket begrunner endringen med at det ikke var foretatt avsetninger for syk fisk. Grunnet dårlig dokumentasjon og skifte av ledelse og ansatte i regnskapsavdelingen, samt skifte av revisor, var detaljene i verdsettelsen per 31. desember 2007 ikke kjent for foretaket ved avleggelsen av årsregnskap for 2008. Foretaket foretok en nedjustering av verdien basert på informasjon fra senere perioder om hva som faktisk ble solgt, faktiske salgspriser og faktiske kostnader. Nedjusteringen var basert på informasjon tilgjengelig først i 2008, og etter Finanstilsynets vurdering var det ikke grunnlag for å rette verdsettelsen per 31. desember 2007 på den måten foretaket gjorde i årsregnskapet for 2008. Etter Finanstilsynets vurdering er imidlertid den enkle verdsettelsesmodellen som ble brukt ved verdsettelsen både 31. desember 2007 og 2008 ikke i samsvar med IAS 41, og det må utarbeides en ny verdsettelse av biomassen. I den nye beregningen etter ny modell må det i utgangspunktet benyttes samme forutsetninger som i den opprinnelige beregningen. Forutsetningene kan kun endres dersom det kan påvises at de opprinnelige forutsetningene var feil, det vil si hvis pålitelig informasjon som var tilgjengelig ved avleggelsen av årsregnskapet ble utelatt eller feilaktig brukt, jf IAS 8.5.

Foretaket har utarbeidet en ny og forbedret modell. Ny beregning etter ny modell viser en verdi per 31. desember 2007 på 24,3 mGBP (inkludert smolt). Foretaket har endret enkelte forutsetninger sammenlignet med opprinnelige beregning. Etter Finanstilsynets vurdering var det ikke grunnlag for å endre kvalitetsfordelingen i den nye beregningen. Videre er Finanstilsynet av den oppfatning at det er en feil i modellen knyttet til lokasjoner som på balansedagen hadde høyere vekt enn normal slaktevekt. Dette innebærer at virkelig verdi per 31. desember blir høyere enn etter foretakets fornyede beregning. Når det gjelder rettinger i øvrige forutsetninger, tar Finanstilsynet foretakets begrunnelse til etterretning.

Foretaket har også oversendt en fornyet beregning med ny modell per 31. desember 2008. Denne avviker svært lite fra den opprinnelige beregningen. Finanstilsynet tar dette til etterretning. Finanstilsynet har ikke sett på beregningen per 31. desember 2009, men etter det Finanstilsynet er kjent med er det benyttet samme enkle modell som i de opprinnelige 2007 og 2008 verdsettelsene. Det må derfor foretas en fornyet vurdering også av verdien per 31. desember 2009.

I årsregnskapet for 2009 nedskrev Lighthouse Caledonia ASA 2,5 mGBP i merverdier allokert til varige driftsmidler ervervet fra Fjord Seafood. Eiendelene ble nedskrevet til balanseførte verdier i selskapsregnskapet med den begrunnelse at det ikke forelå dokumenterte bevis som underbygde verdiøkningen. Etter Finanstilsynets vurdering er balanseført verdi i selskapsregnskapet ikke et relevant måleattributt. Det er verdien i merverdiallokeringen som er den relevante kostprisen for foretaket. Etter Finanstilsynets vurdering må eventuell nedskrivning foretas i samsvar med IAS 36 *Verdifall på eiendeler*. Foretaket har i etterkant argumentert med at det vesentligste av merverdiene ikke skulle vært allokert til driftsmidler, men til goodwill. Foretaket har gjennomført en nedskrivningstest som etter foretakets vurdering tilsier at det forelå et verdifall på goodwill per 31. desember 2007. Etter Finanstilsynets vurdering er imidlertid nedskrivningstesten ikke gjennomført i samsvar med IAS 36, og det er derfor ikke grunnlag for å rette feil og å innta en nedskrivning i 2007 tallene.

Foretaket har i de korrigerede tallene for 2007, også nedskrevet 1,3 mGBP knyttet til varige driftsmidler som var oppført i anleggsregisteret, men som ikke var allokert til noen lokasjon eller allokert til lokasjoner som var solgt. Finanstilsynet tar dette til etterretning.

Foretaket har i 2006 og 2007 utbetalt renter på et lån til Marine Harvest ASA uten å trekke kildeskatt. Foretaket hadde tillatelse fra engelske skattemyndigheter til å betale rentene brutto, men denne

tillatelsen utgikk i april 2006. Foretaket har i de korrigerede 2007 tallene, avsatt 1,6 mGBP knyttet til manglende trukket kildeskatt. Avsetningen tilsvarede det maksimale beløpet foretaket risikerer å betale som følge av at foretaket ikke har trukket kildeskatt. Finanstilsynet tar til etterretning foretakets begrunnelse for at det var feil ikke å inkludere en avsetning for dette, men stiller spørsmål ved beregningen av avsetningens størrelse. Etter Finanstilsynets vurdering skal avsetningen måles til beste estimat av de utgifter som kreves for å gjøre opp plikten. Avsetningen på 1,6 mGBP representerer det maksimale beløpet som foretaket risikerer å måtte betale. Finanstilsynet ber foretaket foreta en fornyet vurdering av avsetningens størrelse.

De korrigerede 2007 tallene inkluderer 1,2 mGBP knyttet til en tapskontrakt for et ferskvannsanlegg overtatt fra Marine Harvest. Foretaket har opplyst at avsetningen var med i Marine Harvests lokale regnskap, men ikke medtatt i det konsoliderte regnskapet til Lighthouse Caledonia ASA. De korrigerede tallene inkluderer også 2,0 mGBP knyttet til tap i et datterselskap som ikke var medtatt i den opprinnelige konsolideringen. Finanstilsynet tar dette til etterretning, men vil presisere at Finanstilsynet ikke har sett nærmere på disse problemstillingene.

Foretaket har i de korrigerede 2007 tallene i 2008 årsregnskapet, inkludert en avsetning for tap knyttet til en kontrakt om salg av foredlet laks. Kontrakten ble signert 14. januar 2008. Finanstilsynet stilte i brev av 22. mars 2010 spørsmål ved om det var grunnlag for å foreta en avsetning per 31. desember 2007 når kontrakten ble signert i 2008. Foretaket valgte på bakgrunn av spørsmålene fra Finanstilsynet å behandle tapet som en 2008 hendelse og ikke en 2007 hendelse i sammenligningstallene i 2009 årsregnskapet. Finanstilsynet tar dette til etterretning.

I tillegg til ovennevnte korrigeringer har Finanstilsynet sett nærmere på klassifisering av foretakets lån per 31. desember 2008. Lånet var klassifisert som langsiktig gjeld, men skulle i årsregnskapet for 2008 etter Finanstilsynets oppfatning ha vært klassifisert som kortsiktig grunnet brudd på lånevilkårene. Foretaket har rettet klassifisering til kortsiktig gjeld i sammenligningstallene i 2009 årsregnskapet. Finanstilsynet tar dette til etterretning.

Regnskapsføring av Lighthouse Caledonia ASAs erverv av Lighthouse Caledonia Ltd er omhandlet i punkt 2 nedenfor. Verdsettelse av biomasse er omtalt i punkt 3 nedenfor. Andre rettinger er omtalt i punkt 4 nedenfor. Klassifisering av lån er omtalt i punkt 5 nedenfor.

2. Erverv av Lighthouse Caledonia Ltd

2.1 Beskrivelse av transaksjonen

Lighthouse Caledonia Ltd driver lakseoppdrett og er lokalisert på det skotske fastlandet. Lighthouse Caledonia Ltd ble etablert i oktober 1987 under navnet Lighthouse of Scotland Ltd. Foretaket ble senere kjøpt opp av Pan Fish ASA og skiftet navn til Pan Fish Scotland Ltd i 2003.

Pan Fish ASA kjøpte opp Fjord Seafood ASA i april 2006 og Marine Harvest NV 29. desember 2006. Det sammenslåtte foretaket tok navnet Marine Harvest ASA. Som vilkår for å godkjenne sammenslåingen krevde franske konkurransemyndigheter at Lighthouse Caledonia Ltd (da Pan Fish Scotland Ltd) måtte skilles ut/avhendes. Vedtaket fra franske konkurransemyndigheter inneholdt flere vilkår knyttet blant annet til begrensninger til å gjøre endringer i virksomheten til Lighthouse Caledonia Ltd i tiden frem til utskilling/avhendelse.

I forkant av utskillingen ervervet Lighthouse Caledonia Ltd den 12. september 2007 den skotske virksomheten til Fjord Seafood ("Fjord Seafood Scotland") og deler av virksomheten til Marine

Harvest Scotland Ltd. Fjord Seafood Scotlands virksomhet er lakseoppdrett og foredling av laks på de Ytre Hebridene. Ervervet skjedde gjennom kjøp av aksjene i Minamurra Ltd og Pieters Uk Ltd fra andre foretak kontrollert av Marine Harvest mot et kontantvederlag på 10,5 mGBP. Fra Marine Harvest Scotland Ltd ble det overtatt flere oppdrettsanlegg med tilhørende eiendeler mot et kontantvederlag på 8,3 mGBP, hvorav vederlaget for overtatt biomasse utgjorde 4,9 mGBP. Det nåværende styret i Lighthouse Caledonia ASA er av den oppfatning at prisen som ble betalt både for den skotske virksomheten av Fjord Seafood og deler av virksomheten til Marine Harvest Scotland Ltd var for høy.

Lighthouse Caledonia ASA ble etablert den 17. september 2007 som et heleid datterselskap av Marine Harvest. Foretaket ble etablert med en minimum aksjekapital på 1 mNOK med det formål å legge til rette for en senere utskilling. 30. oktober 2007 kjøpte Lighthouse Caledonia ASA alle aksjene i Lighthouse Caledonia Ltd fra Marine Harvest. Aksjene ble verdsatt til 224 mNOK (ca 21 mGBP). Som oppgjør for aksjene utstedte Lighthouse Caledonia ASA 22.405.585 nye aksjer til Marine Harvest. Lighthouse Caledonia Ltd hadde på oppkjøpstidspunktet en gjeld på 61 mGBP til Marine Harvest ASA. Marine Harvest ASAs fordring ble overdratt til Lighthouse Caledonia ASA mot en selgerkreditt. Deler av selgerkreditten ble i oktober og november konvertert til aksjer¹, mens resterende selgerkreditt ble betalt tilbake den 17. desember 2007. Totalt ble noe over halvparten av vederlaget betalt med kontanter.

Lighthouse Caledonia ASA viderefører virksomheten til Lighthouse Caledonia Ltd og deler av virksomheten til Marine Harvest NV på det skotske fastlandet og Fjord Seafoods virksomhet i de ytre Hebridene. Lighthouse Caledonia Ltd utgjør den største delen av virksomheten. Lighthouse Caledonia ASA driver med både oppdrett og foredling av laks.

På en ekstraordinær generalforsamling i Marine Harvest 29. november 2007 ble aksjene i Lighthouse Caledonia ASA besluttet utdelt som utbytte til aksjonærene i Marine Harvest. Lighthouse Caledonia ASA ble notert på Oslo Axess i desember samme år.

2.2 Regnskapsmessig behandling

2.2.1 Årsregnskap 2007

Ved avleggelsen av årsregnskapet for 2007 ble transaksjonen ansett å være virksomhetssammenslutning under felles kontroll da både Lighthouse Caledonia ASA og Lighthouse Caledonia Ltd var kontrollert av Marine Harvest ASA på det tidspunkt Lighthouse Caledonia ASA kjøpte aksjene i Lighthouse Caledonia Ltd. I årsregnskapet for 2007 er kjøpet av Lighthouse Caledonia Ltd behandlet etter kontinuitetsmetoden, og årsregnskapet for Lighthouse Caledonia ASA er utarbeidet som om Lighthouse Caledonia Ltd var eid av Lighthouse Caledonia ASA i alle regnskapsperiodene som fremlegges. Årsregnskapet inkluderer tall for Lighthouse Caledonia Ltd for hele 2007 og sammenligningstall for hele 2006.

Lighthouse Caledonia Ltds erverv av virksomheten i Fjord Seafood Scotland og de skotske eiendelene til Marine Harvest NV i september 2007 er regnskapsført til konsernkontinuitet, det vil si at de balanseførte verdiene i Marine Harvest ASAs konsernregnskap er videreført i konsernregnskapet til Lighthouse Caledonia ASA. Årsregnskapet til Lighthouse Caledonia ASA inkluderer tall fra de tidspunkter hvor Fjord Seafood og Marine Harvest NV ble kjøpt opp av Pan Fish ASA (nå Marine Harvest ASA), dvs. henholdsvis april 2006 og desember 2006.

Årsregnskapet for 2007 er revidert av Ernst & Young AS som har avgitt ren revisjonsberetning.

¹ I brev av 16. februar til Horwath opplyses det at 16,1 mGBP av gjelden ble konvertert til egenkapital. I note 12 til årsregnskapet for 2007 (til morselskapet) opplyses det at det ble konvertert gjeld med pålydende 18,5 mGBP, hvorav 16,2 mGBP 30. oktober 2007 og 2,3 mGBP 6. november 2007.

2.2.2 Årsregnskap 2008

I 2008 regnskapet er 2007 tallene omarbeidet ("restated"), og oppkjøpet av Lighthouse Caledonia ASA er behandlet etter oppkjøpsmetoden. Regnskapet inkluderer sammenligningstall for 2007 fra stiftelsesdatoen 17. september 2007 til 31. desember 2007, og eiendeler og gjeld i Lighthouse Caledonia Ltd er verdsatt til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Som følge av omarbeidingen er det blant annet innregnet goodwill og immaterielle eiendeler.

Omarbeidingen er begrunnet som følger i note 1:

"The 2007 accounts has been restated as the Directors believe that the result in the financial statements provide more reliable and relevant information about the effects of the transaction, other events and conditions on the Company's financial position, performance and cash-flow".

Ut fra opplysningene i årsregnskapet for 2008 er det mest nærliggende å anta at endringen er behandlet som prinsippendring. I brev til Finanstilsynet har imidlertid foretaket opplyst at det anser dette som retting av feil.

Årsregnskapet for 2008 er revidert av Horwath Revisjon AS som tar forbehold i revisjonsberetningen knyttet til omarbeidingen. Horwath Revisjon mener det ikke var grunnlag for å rette feil da *"..the transactions in 2007 was outside the scope of IFRS 3, and thus the company had the opportunity to choose between the pooling of interest method and the acquisition method"*. Videre er revisor av den oppfatning at en omarbeiding kun kan skje hvis det nye prinsippet gir *"more reliable and relevant information"*, men at revisor ikke har *"sufficient information to form an opinion of whether the restated 2007 financial statements give more reliable and relevant information"*.

2.2.3 Årsregnskap 2009

I årsregnskapet for 2009 rettet foretaket tilbake til bruk av kontinuitetsmetoden for Lighthouse Caledonias kjøp av Lighthouse Caledonia Ltd. Finanstilsynet hadde i forkant av avleggelsen gitt uttrykk for at bruk av oppkjøpsmetoden med Lighthouse Caledonia ASA som overtakende part ikke var i samsvar med IFRS. Foretaket ble 22. mars 2010 varslet om at Finanstilsynet vurderer å pålegge foretaket å avlegge nytt årsregnskap for 2008.

2.3 Foretakets vurderinger knyttet til 2008 årsregnskapet

Lighthouse Caledonia ASA er av den oppfatning at 2007 årsregnskapet er feil². Etter foretakets vurdering hadde Marine Harvest ASA som følge av vedtaket fra franske konkurransemyndigheter ikke kontroll over Lighthouse Caledonia Ltd, og transaksjon er etter foretakets oppfatning derfor ikke en virksomhetssammenslutning under samme kontroll. Foretaket er uansett av den oppfatning at Marine Harvest ASAs (eventuelle) kontroll over Lighthouse Caledonia var midlertidig ("transitory") som følge av at franske konkurransemyndigheter hadde pålagt Marine Harvest å avhende eller skille ut Lighthouse Caledonia ASA. Etter foretakets vurdering er virksomhetssammenslutningen innenfor virkeområdet til IFRS 3, og oppkjøpsmetoden skal derfor benyttes.

I brev fra Lighthouse Caledonia ASA til Horwath Revisjon AS 22. januar 2010 fremkommer det i tillegg at foretaket er av den oppfatning at de fire ferskvannsanleggene og tre sjøvannsanleggene som Lighthouse Caledonia Ltd ervervet fra Marine Harvest Scotland var kjøp av enkelt eiendeler og ikke kjøp av virksomhet.

² 2 av 3 styremedlemmer er skiftet ut mellom avleggelse av 2007 og 2008 årsregnskapet.

Foretaket mener videre at selv om virksomhetssammenslutningen skulle være utenfor IFRS 3, ville foretaket likevel ikke ha anledning til å benytte kontinuitetsmetoden. Etter foretakets vurdering må Lighthouse Caledonia ASA benytte samme prinsipp for virksomhetssammenslutninger under samme kontroll som Marine Harvest ASA. Marine Harvest ASA benyttet i følge foretaket oppkjøpsmetoden som prinsipp for virksomhetssammenslutninger. Foretaket legger også vekt på at det mener at kontinuitetsmetoden gir *”less relevant and complete information about the state of the assets acquired and liabilities assumed”*, og var *”guided by the overriding principle that the financial accounts must present a true and fair view of the state of affairs of the company”*.

Foretaket er videre av den oppfatning at regnskapsføring av samme kontroll transaksjoner er et ”grey area”, herunder når det gjelder definisjonen av ”common control” og ”transitory”, og ber Finanstilsynet hensynta at regnskapsføringen av ”common control” transaksjoner ikke er regulert enda det har stått på agendaen i flere år og IASB erkjenner at det foreligger ulik praksis. Videre har foretaket påpekt at IASB i BC 37 til BC 38 til IFRS 3R omtaler kontinuitetsmetoden som ”less relevant”, ”less predictive”, ”less useful” and ”less faithful representation of performance”.

2.3.1 Virkeområdet til IFRS 3

2.3.1.1 Samme kontroll

Franske konkurransemyndigheter påla 1. desember 2006 Marine Harvest ASA (da Pan Fish ASA) å selge/skille ut virksomheten i Lighthouse Caledonia Ltd. Lighthouse Caledonia ASA har opplyst at vedtaket fra franske konkurransemyndigheter påla Marine Harvest å opprettholde ”full economic and competitive value” og innebar at Marine Harvest ikke kunne gjennomføre betydelige endringer i Lighthouse Caledonia Ltds aktiviteter. Marine Harvest skulle i tillegg stille ressurser tilgjengelig slik at Lighthouse Caledonia Ltd kunne fortsette driften. Franske konkurransemyndigheter skulle også godkjenne mulige kjøpere av Lighthouse Caledonia Ltd. Etter foretakets vurdering innebar vedtaket fra franske konkurransemyndigheter at Lighthouse Caledonia Ltd skulle kunne ta sine egne beslutninger, og drives uavhengig av Marine Harvest ASA. Etter Lighthouse Caledonia Ltds vurdering burde og kunne ikke Marine Harvest ASA sin kontroll ha fortsatt etter 1. desember 2006 uten å bryte vedtaket fra franske konkurransemyndigheter.

Lighthouse Caledonia ASA har opplyst at vedtaket fra franske konkurransemyndigheter påla Marine Harvest å avhende/skille ut LHC Ltd innen 1 september 2007. Hvis avhendelse/utskilling ikke var foretatt innen fristen, ville Marine Harvest måtte utpeke en uavhengig megler (som skulle godkjennes av franske konkurransemyndigheter) med mandat til å selge. Videre har Lighthouse Caledonia opplyst at LHC Ltds erverv av de skotske virksomhetene til Marine Harvest NV og Fjord Seafood Scotland måtte godkjennes av franske konkurransemyndigheter. Etter foretakets vurdering tilsier dette at Marine Harvest ASA ikke hadde full kontroll over Lighthouse Caledonia Ltd, og viser til definisjonen av kontroll i IFRS 3.19. Foretaket er av den oppfatning at *”the merged entity³ may have control in the terms of ’risk and reward’, but certainly not the control/power to govern the full operating policies of the Scottish business to the extent an owner usually has.*

Etter LHC vurdering innebar det faktum at Marine Harvest hadde en forpliktelse til å utpeke en megler til å foreta et salg, at franske konkurransemyndigheter hadde makt utover å påse at vedtaket ble fulgt opp. Etter foretakets vurdering innebar vedtaket at betydelige deler av kontrollen ble overført til franske konkurransemyndigheter.

³Marine Harvest ASA etter oppkjøpet av Marine Harvest NV og Fjord Seafood ASA.

På bakgrunn av ovennevnte er det Lighthouse Caledonia ASAs klare vurdering at transaksjonene ikke er virksomhetssammenslutninger under samme kontroll, men at transaksjonene er virksomhetssammenslutninger innenfor virkeområdet til IFRS 3.

2.3.1.2 Midlertidig ("transitory") kontroll

Virksomhetssammenslutninger under samme kontroll er unntatt fra virkeområdet til IFRS 3. Det følger av IFRS 3.10 at en virksomhetssammenslutning under samme kontroll er en virksomhetssammenslutning der alle de sammensluttende foretakene/virksomhetene kontrolleres av samme øverste part(er) både før og etter virksomhetssammenslutningen og der kontrollen ikke er midlertidig.

Foretaket argumenterte opprinnelig for at Marine Harvest ASAs kontroll over Lighthouse Caledonia Ltd var midlertidig. Selv om enhetene var under samme kontroll på transaksjonsdagen, var eierskapet og kontrollen midlertidig ("transitory") siden Marine Harvest ASA som følge av kravet fra franske konkurransemyndigheter kun kunne eie og kontrollere virksomheten i Lighthouse Caledonia Ltd midlertidig ("temporarily"). Videre viste foretaket til at Marine Harvest presenterte virksomheten i Skottland som "holdt for salg" i årsregnskapet for 2006 og er av den oppfatning at dette bekrefter/beviser at kontrollen var midlertidig. Foretaket har i denne forbindelse også vist til en vurdering fra Campell Dallas LLP i mai 2009, som konkluderer med at kontrollen er midlertidig. Dette er basert primært på at Marine Harvest skilte ut Lighthouse Caledonia ASA kun 29 dager etter at foretaket kjøpte Lighthouse Caledonia Ltd.

I brev av 15. april 2010 (anførsler til Finanstilsynet varsel om vedtak av 22. mars 2010) erkjenner foretaket at samme kontroll unntaket i IFRS 3 også kan komme til anvendelse dersom virksomheten blir solgt kort tid etter reorganiseringen.

Foretaket argumenterer nå med at Marine Harvest ASAs kontroll over de skotske virksomhetene var midlertidig "in the sense that the merged entity (Marine Harvest ASA) would never have existed in the merged form without it being clear that PFS⁴ had to be disposed of, due to the unconditional legal requirement by French Authorities". Foretaket legger vekt på at det sammenslåtte Marine Harvest ASA kontrollerte Lighthouse Caledonia Ltd kun i en begrenset periode, og at kontrollen derfor var "transitory". Foretaket antyder at det finner det merkelig at Pan Fish ASA var overtakende part i virksomhetssammenslutningen, da Marine Harvest NV var betydelig større enn Pan Fish og Fjord Seafood. Foretaket skriver videre:

"LHC ASA does not contest that there (in terms of accounting) could be asserted that Marine Harvest ASA has had a multi-year ownership of PFS based on the fact that Pan Fish ASA apparently was identified as the acquirer in the business combination. LHC ASA is, however, of the opinion that the transaction was not a reorganisation following a multi-year ownership, but simply a divestment of an entity introduced in the new entity (i.e the merged entity) through the business combinations, as has also been the basis for the restatement of the 2007 annual accounts of LHC ASA. Hence it is LHC ASA's view that there was no continued ownership prior to the merger. Furthermore as the merged new entity was not allowed to keep PFS, LHC ASA has viewed the control as transitory".

Foretaket har i tillegg vist til at "transitory" er oversatt til "midlertidig" i den norske oversettelsen. Foretaket er av den oppfatning at "forbigående" er en bedre oversettelse. I følge foretaket er "transitory" beskrevet som "not permanent" i Oxford English Dictionary, mens "temporary" betyr "for shorter period of time". Foretaket er av den oppfatning at ulike forhold må være med i vurderingen av

⁴ Pan Fish Scotland Ltd, senere LHC Ltd

om kontrollen er ”transitory”, herunder bakgrunnen, nærhet i tid, hvorvidt fremtidig avhendelse er klar og ubetinget eller vag, gjennomsiktighet og hensikter.

2.3.2 Valg av prinsipp for virksomhetssammenslutninger under samme kontroll

Foretaket mener primært at virksomhetssammenslutningene er innenfor virkeområdet til IFRS 3. Foretaket er videre av den oppfatning at selv om virksomhetssammenslutningen skulle være utenfor IFRS 3, ville foretaket likevel ikke ha anledning til å benytte kontinuitetsmetoden.

2.3.2.1 Marine Harvest ASAs prinsipp for virksomhetssammenslutninger

Foretaket viser til at IFRS 3 krever at virksomhetssammenslutninger skal regnskapsføres etter oppkjøpsmetoden, men at dette ikke gjelder for virksomhetssammenslutninger under samme kontroll, jf. IFRS 3.10. I slike tilfeller må det velges et regnskapsprinsipp som er pålitelig og relevant, jf. IAS 8.10, og prinsippet må anvendes konsistent over tid, jf. IAS 8.13. Etter foretakets vurdering måtte derfor Lighthouse Caledonia ASA benytte samme prinsipp som konsernprinsippene til Marine Harvest ASA.

Foretaket mener at kontinuitetsmetoden for sammenslåing under samme kontroll ikke er i samsvar med prinsippene til Marine Harvest ASA og at foretaket derfor ikke kunne velge dette prinsippet. Foretaket viser til at Marine Harvest ASA i sin årsrapport for 2006 og 2007 opplyser at oppkjøpsmetoden benyttes for virksomhetssammenslutninger. Det fremgår ikke direkte av årsrapportene hvilket prinsipp som benyttes for interne reorganiseringer, men Lighthouse Caledonia ASA er av den oppfatning at Marine Harvest ASAs (tidl. Pan Fish ASAs) kjøp av Marine Harvest NV og Fjord Seafood er en ”*internal business combination*”. I følge Lighthouse Caledonia ASA var både Marine Harvest NV og Pan Fish ASA kontrollert av Gevevan Trading Co. Ltd både før og etter sammenslåingen⁵. Siden Marine Harvest ASA har benyttet oppkjøpsmetoden på kjøpet av Marine Harvest NV og Fjord Seafood kan, etter foretakets oppfatning, ikke Lighthouse Caledonia Ltds kjøp av datterselskaper av Marine Harvest NV og Fjord Seafood regnskapsføres annerledes.

2.3.2.2 Anvendeligheten av kontinuitetsprinsippet

Foretaket viser til at det ved avleggelsen av 2007 årsregnskapet ble vurdert at kontrollen ikke var midlertidig. Transaksjonen ble således vurdert til å være utenfor virkeområdet til IFRS 3, og foretaket måtte velge et relevant og pålitelig prinsipp, jf. IAS 8. Foretaket er av den oppfatning at kontinuitetsmetoden uansett ikke burde/kunne benyttes.

Foretaket mener det i valg av regnskapsprinsipp ville vært hensiktsmessig (”appropriate”) å se hen til den tidligere standarden IAS 22 for veiledning. Foretaket viser til at IAS 22 satte strenge begrensninger for når kontinuitetsmetoden kunne anvendes, herunder at en oppkjøper ikke kunne identifiseres, jf. IAS 22.15. I dette tilfellet ble Lighthouse Caledonia Ltd i avtalene om kjøp av Fjord Seafood Scotland og Marine Harvest Scotland omtalt som ”kjøper” og Fjord Seafood Scotland og Marine Harvest Scotland omtalt som ”selger” (”vendors”).

Foretaket er videre av den oppfatning at selv om transaksjonen hadde falt utenfor virkeområdet til IFRS 3 ville det vært ”*more appropriate to have used the purchase method in order to present the most true and fair view of the state of affairs of the company*”.

⁵ I henhold til brev til Horwath revisjon av 22. januar 2010 side 2.

2.3.2.3 Substans i transaksjonen

I henhold til IAS 8.10 skal det velges et regnskapsprinsipp som er relevant og pålitelig. Dette innebærer blant annet at regnskapsprinsippet skal gi informasjon som gjenspeiler det økonomiske innholdet i transaksjonen, jf IAS 8.10 b).

Foretaket er av den oppfatning at det er substans i Lighthouse Caledonia ASAs erverv av Lighthouse Caledonia Ltd da dette gjorde det mulig for Lighthouse Caledonia ASA ”...*from an accounting, as well as from a legal, perspective to act as the acquirer of the business combination according to IFRS, and to list the shares on Oslo Axess through an IPO.*” Foretaket fremhever at for at et foretak skal kvalifiseres for børsnotering, må foretak etablere og styrke administrasjonen, finansiell rapportering og etablere retningslinjer for ”corporate governance”.

Lighthouse Caledonia ASA har også lagt vekt på at foretaket gjennom transaksjonen pådro seg ekstern gjeldsfinansiering. Vederlaget består av 22.405.585 nye aksjer med tegningskurs 10 (ca 224 mNOK / 21 mGBP), og overdragelse av en fordring på 61 mGBP som Marine Harvest ASA hadde mot Lighthouse Caledonia Ltd, mot en selgerkreditt. Til sammen utgjorde vederlaget 82 mGBP. Foretaket har opplyst at 45 mGBP av selgerkreditten ble betalt kontant, dvs ca 55 % av totalt vederlag⁶. Etter foretakets vurdering innebærer ekstern gjeldsfinansiering, som generelt er vanskeligere å få på plass enn konserninterne lån, en økning i finansiell risiko, noe som igjen kan påvirke de operasjonelle og finansielle prinsippene (”policies”).

2.3.3 Anvendelse av oppkjøpsmetoden

Det følger av IFRS 3.16 at det ved anvendelse av oppkjøpsmetoden skal identifiseres et overtakende foretak og det skal foretas en måling av anskaffelseskost. Finanstilsynet ba i brev av 22. oktober 2009 foretaket redegjøre for de vurderinger som er gjort rundt identifisering av oppkjøper og fastsettelse av anskaffelseskost. Det ble presisert i brevet at Finanstilsynet på det daværende tidspunkt ikke hadde tatt stilling til om oppkjøpsmetoden kunne benyttes.

2.3.3.1 Identifisering av oppkjøper

Det overtakende foretaket er det foretaket som oppnår kontroll over de andre sammensluttede foretakene eller virksomhetene, jf IFRS 3.17. IFRS 3.18-3.23 inneholder ytterligere bestemmelser om identifisering av overtakende part. Det følger av IFRS 3.22 at når et nytt foretak dannes for å utstede egenkapitalinstrumenter med henblikk på å gjennomføre en virksomhetssammenslutning, skal ett av de foretakene som eksisterte før sammenslutningen, identifiseres som det overtakende foretak på grunnlag av de tilgjengelige opplysningene.

Foretaket er av den oppfatning at det er Lighthouse Caledonia ASA som er overtakende foretak. Foretaket legger vekt på at det i henhold til kjøpsavtalen var Lighthouse Caledonia ASA som ervervet aksjene i Lighthouse Caledonia Ltd. I vurderingen legges det videre vekt på at litt over halvparten av kjøpesummen ble betalt med kontanter, finansiert ved at Lighthouse Caledonia ASA tok opp et eksternt lån i DnB NOR. Foretaket er videre av den oppfatning at kontrollen aldri lå hos styret eller ledelsen i Lighthouse Caledonia Ltd, og at Lighthouse Caledonia Ltd ikke hadde noen innflytelse på sammenslåingen med Lighthouse Caledonia ASA. Etter foretakets vurdering var det styret i Lighthouse Caledonia ASA som hadde makten til å styre de finansielle og driftmessige prinsippene i den hensikt i å oppnå fordeler fra virksomheten. Foretaket viser til at ett styremedlem i Lighthouse Caledonia ASA også ble styremedlem i Lighthouse Caledonia Ltd ved sammenslutningen, men at ingen av styremedlemmene i Lighthouse Caledonia Ltd er representert i styret til Lighthouse Caledonia ASA.

⁶ I morselskapsregnskapet til LHC ASA for 2008 står det at 18,5 mGBP ble konvertert til gjeld, dette tilsier i så fall et kontantvederlag på ca 52 %.

Kontrollen ligger i styret i Lighthouse Caledonia ASA, og styret i Lighthouse Caledonia Ltd er underordnet dette.

Videre er foretaket av den oppfatning at for å vise de rette verdiene av det nye foretaket til aksjemarkedet, var det nødvendig å regnskapsføre transaksjonen slik at virkelig verdi av eiendeler og gjeld ble opplyst. Foretaket er av den oppfatning at å regnskapsføre transaksjonen som et omvendt oppkjøp ikke på noen måte gir en dekkende fremstilling ("fair presentation") av foretakets netto eiendeler.

På bakgrunn av ovennevnte, er det foretakets klare oppfatning at Lighthouse Caledonia ASA er overtakende foretak. Foretaket har i tillegg sett til IFRS 3.17-20 for ytterligere veiledning.

I henhold til IFRS 3.17 er overtakende foretak det foretaket som oppnår kontroll over de andre sammensluttende foretakene eller virksomhetene. Etter foretakets vurdering tilsier dette at Lighthouse Caledonia ASA er overtakende part. Lighthouse Caledonia ASA ervervet 100 % av aksjene i Lighthouse Caledonia Ltd og har også alle stemmerettighetene, jf. også IFRS 3.19. Lighthouse Caledonia ASA var et nytt foretak opprettet i Norge og ikke i landet der virksomheten blir drevet. Foretaket hadde egen finansiering. Styret og ledelsen i Lighthouse Caledonia Ltd rapporterte til styret i Lighthouse Caledonia ASA. Det er styret i Lighthouse Caledonia ASA som fastsetter strategiske målsettinger for Lighthouse Caledonia Ltd, og som godkjenner planer for å oppnå disse målene, jf. også IFRS 3.19 b). Lighthouse Caledonia ASA har makt til å oppnevne og fjerne styremedlemmer i Lighthouse Caledonia Ltd, jf. IFRS 3.19 c).

I enkelte situasjoner kan det være vanskelig å identifisere et overtakende foretak. IFRS 3.20 gir indikasjoner på hvilket foretak som er overtakende i slike situasjoner. Det følger av IFRS 3.20 b) at hvis virksomhetssammenslutningen gjennomføres ved bytte av egenkapitalinstrumenter mot kontanter, er foretaket som avgir kontanter sannsynligvis det overtakende foretaket. Foretaket viser i den forbindelse til at Lighthouse Caledonia ASA betalte 45 mGBP av vederlaget i kontanter. Videre følger det av IFRS 3.20 c) at dersom ledelsen i ett av de sammensluttende foretakene dominerer valget av ledelse i det sammenslåtte foretaket, er det sannsynlig at foretaket med den dominerende ledelsen er det overtakende foretaket. Foretaket er av den oppfatning at dette tilsier at Lighthouse Caledonia ASA er overtakende foretak, fordi makten ligger i dette styret. Foretaket viser til at det har vært flere endringer i ledelse og styret i Lighthouse Caledonia Ltd i etterkant av Lighthouse Caledonia ASAs erverv av aksjene, herunder gikk to av styremedlemmene i Lighthouse Caledonia Ltd av 1. november 2007.

Foretaket er videre av den oppfatning at IFRS 3.21 og IFRS 3.22 primært omhandler virksomhetssammenslutninger med oppgjør i aksjer, og at disse er mindre relevante i denne transaksjonen hvor over halvparten av vederlaget er kontant. Foretaket har påpekt at bestemmelsene ikke er til hinder for at nytt etablert foretak som betaler kontant, kan være overtakende foretak. Det fremgår av IFRS 3 BC 65 at en av begrunnelsene for IFRS 3.22 er å sikre at transaksjonen regnskapsføres i henhold til transaksjonens substans. Foretaket er av den oppfatning at det var substans i transaksjonen, og at *"establishing LHC ASA as the holding company involved a substantial part of substance of the transaction, enabling LHC ASA from an accounting, as well as from a legal, perspective to act as the acquirer of the business combination according to IFRS and to list the shares on Oslo Axess through an IPO."* Foretaket fremhever at for å kvalifisere for børsnotering, må et foretak etablere og styrke administrasjonen, finansiell rapportering og etablere retningslinjer for "corporate governance". Videre legger foretaket vekt på at foretaket gjennom transaksjonen pådro seg ekstern gjeld (mot tidligere å være finansiert med konserninterne lån), hvilket etter foretakets vurdering øker den finansielle risikoen, og kan påvirke de operasjonelle og finansielle prinsippene. Foretaket er av den

oppfatning at børnoteringen og opptaket av ekstern gjeld, godtgjør at det var substans i transaksjonen som medfører at Lighthouse Caledonia ASA kvalifiserer til å være overtakende part i transaksjonen.

2.3.3.2 Fastsettelse av anskaffelseskost

Det fremgår av note 8 til årsregnskapet at oppgjør for ervervet var en utstedelse av 22.405.585 aksjer til en tegningskurs på 10 NOK per aksje, og at virksomhetssammenslutningens anskaffelseskost er 20,6 mGBP.

Foretaket har opplyst at det i ”Transfer agreement” av 30. oktober 2007 mellom Marine Harvest ASA og Lighthouse Caledonia ASA står følgende:

”After having carefully reviewed this valuation the boards of directors of the Seller and the Buyer have agreed that a reasonable value for the shares in the Company is MNOK 224,000,000 (equity value)”

Utover dette kan ikke foretaket redegjøre for hvorfor den virkelige verdien er satt til 20,6 mGBP.

2.4 Finanstilsynets vurderinger

2.4.1 Virkeområdet til IFRS 3

2.4.1.1 Samme kontroll

Etter foretakets vurdering innebar vedtaket fra franske konkurransemyndigheter i desember 2006 at Marine Harvest ASA etter dette tidspunkt ikke hadde full kontroll over Lighthouse Caledonia Ltd. Etter Finanstilsynets vurdering hviler ”bevisbyrden” for dette argumentet på LHC ASA. Det bemerkes i den forbindelse at det i børsnoteeringsprospektet fra 2007 som Marine Harvest deltok i utarbeidelsen av, ble lagt til grunn at dette var en ”samme kontroll transaksjon”. Marine Harvest er det foretaket med best forutsetninger for å foreta denne vurderingen.

Kontroll er i IFRS definert som ”..makt til å styre de finansielle og driftsmessige prinsippene for et foretak i den hensikt å oppnå fordeler av foretakets eller virksomhetens aktiviteter.” (IFRS 3.19 og IAS 27.4). Etter Finanstilsynets vurdering er det ikke relevant å se på grad av kontroll slik foretaket indirekte gjør når det argumenterer med at Marine Harvest ASA ikke hadde full kontroll (Finanstilsynets understrekning). Det relevante er om det er kontroll eller om det ikke er kontroll.

Finanstilsynet ser at vedtaket fra franske konkurransemyndigheter satte begrensninger på Marine Harvest ASAs muligheter til å gjøre endringer i virksomheten. Det foreligger ikke tilstrekkelig informasjon til å konkludere på hvorvidt Marine Harvest ASA hadde kontroll over Lighthouse Caledonia ASA. Finanstilsynet bemerker imidlertid at Marine Harvest ASA i denne perioden eide alle aksjene i Lighthouse Caledonia ASA, og oppnådde alle fordelene av foretakets aktiviteter. Resultatene i perioden fra desember 2006 til eventuell avhendelse/utskilling vil direkte påvirke verdien av aksjene i Lighthouse Caledonia ASA. Det synes også å være Marine Harvest ASA som styrte foretakets finansielle og driftsmessige prinsipper innenfor de begrensninger som vedtaket fra franske konkurransemyndigheter satte. Slik Finanstilsynet har forstått det var det Marine Harvest som tok initiativ til reorganiseringen i forkant av utskillelsen av Lighthouse Caledonia ASA. Det bemerkes også at franske konkurransemyndigheters makt er begrenset til å påse at Marine Harvest ASA gjennomfører deres vedtak. Kontroll kan ikke sies å være overført til franske konkurransemyndigheter, slik foretaket argumenterer. Opplysningene i årsregnskapet til Marine Harvest ASA for 2006 og 2007 tilsier også at Marine Harvest ASA anså Lighthouse Caledonia ASA som et datterselskap og konsoliderte/innregnet resultat samt eiendeler og gjeld (riktignok på en linje i samsvar med IFRS 5) frem til aksjene ble utdelt som utbytte til aksjonærene.

Finanstilsynet finner det på bakgrunn av ovennevnte ikke godtgjort at Marine Harvest ASA ikke utøvde kontroll over Lighthouse Caledonia Ltd i perioden mellom vedtaket fra franske konkurransemyndigheter og avhendelsen, og har ikke funnet grunn til å legge vekt på dette argumentet fra foretaket.

2.4.1.2 Midlertidig kontroll

Virksomhetssammenslutninger under samme kontroll er unntatt fra virkeområdet til IFRS 3. Det følger av IFRS 3.10 at en virksomhetssammenslutning under samme kontroll er en virksomhetssammenslutning der alle de sammensluttende foretakene/virksomhetene kontrolleres av samme øverste part(er) både før og etter virksomhetssammenslutningen og der kontrollen ikke er midlertidig.

Foretaket la opprinnelig vekt på at virksomheten ble skilt ut kort tid etter at Lighthouse Caledonia ASA anskaffet aksjene i Lighthouse Caledonia Ltd. Etter Finanstilsynets vurdering ligger det i begrepet ”midlertidig” i IFRS 3.10 at kontroll både før og etter transaksjonen må hensyntas. Marine Harvest ASA (tidligere Pan Fish ASA) hadde eid Lighthouse Caledonia Ltd i mange år før sammenslåingen med Fjord Seafood ASA og Marine Harvest NV. Etter Finanstilsynets vurdering kan kontrollen ikke sies å være midlertidig, da det foreligger et flerårig eierskap i forkant av utskillelsen. Virksomheten i Lighthouse Caledonia Ltd utgjør det vesentligste av virksomheten i Lighthouse Caledonia ASA.

I IFRIC Update mars 2006 fremgår det at IFRIC har vurdert hvorvidt en reorganisering som inkluderer opprettelse av et nytt foretak for å legge til rette for et senere salg, er innenfor virkeområdet til IFRS 3. IFRIC uttalte at kontroll ikke var ”midlertidig” selv om et nytt foretak var inkludert, og besluttet ikke å gi noen fortolkning på området. Det fremkommer klart at samme kontroll unntaket kan komme til anvendelse også dersom virksomheten skal selges kort tid etter reorganiseringen.

I vurderingen av om Lighthouse Caledonia Ltds kjøp av Marine Harvest NVs og Fjord Seafoods skotske virksomhet faller inn under midlertidig (”transitory”) unntaket, skal det etter Finanstilsynets vurdering legges vekt på hvilke intensjoner Marine Harvest ASA hadde på oppkjøpstidspunktet. Det er ikke noe som tilsier at Marine Harvest ASA planla å avhende de skotske virksomhetene til Marine Harvest NV og Fjord Seafood Scotland Ltd, når det forpliktet seg til å kjøpe Marine Harvest NV og Fjord Seafood ASA. Franske konkurransemyndigheter påla heller ikke Marine Harvest ASA å avhende de skotske virksomhetene til Marine Harvest NV eller Fjord Seafood. Dette var noe Marine Harvest ASA tok initiativ til. Det er i forhold til ”midlertidig” vilkåret ikke relevant om dette krevde godkjenning av franske konkurransemyndigheter. Kravet om avhendelse eller utskilling gjaldt kun Lighthouse Caledonia Ltd. Etter Finanstilsynets vurdering faller Lighthouse Caledonia Ltds kjøp av Marine Harvest NVs og Fjord Seafoods skotske virksomhet heller ikke inn under midlertidig unntaket. Finanstilsynet bemerker for øvrig at spørsmålet om kontinuitet eller oppkjøpsmetoden trolig er av mindre betydning for disse transaksjonene både fordi disse virksomhetene er vesentlige mindre enn Lighthouse Caledonia Ltd, og fordi transaksjonene er behandlet til konsernkontinuitet. Forskjellen i de balanseførte verdiene etter kontinuitetsmetoden og oppkjøpsmetoden, vil derfor kun være verdiendringer mellom Marine Harvest ASAs erverv (april og desember 2006) og Lighthouse Caledonia ASAs erverv (oktober 2007) av disse virksomhetene.

Foretaket har også argumentert med at Marine Harvest ASAs klassifisering av Lighthouse Caledonia som holdt for salg i årsregnskapet 2006 bekrefter/beviser at kontrollen var ”midlertidig”. Finanstilsynet er som nevnt over av den oppfatning at både kontroll i forkant og etterkant av transaksjonen skal vurderes, og finner derfor ikke dette argumentet relevant.

I brev av 15. april 2010 argumenterer foretaket med at det ikke er relevant at Marine Harvest ASA (tidl Pan Fish ASA) hadde eid aksjene i Lighthouse Caledonia Ltd i flere år forkant av transaksjonen, men at

det skal vurderes hvorvidt ”nye” Marine Harvest ASA (etter sammenslåingen med Marine Harvest NV og Fjord Seafood ASA) sin kontroll over Lighthouse Caledonia Ltd var midlertidig. Finanstilsynet kan ikke se at det er holdepunkter for dette argumentet i IFRS 3. I henhold til IFRS 3.10 er en virksomhetssammenslutning under samme kontroll, en virksomhetssammenslutning der alle de sammensluttende foretakene kontrolleres av samme øverste part både før og etter virksomhetssammenslutningen, og der denne kontrollen ikke er midlertidig (”transitory”). De sammensluttede foretakene i denne transaksjonen er Lighthouse Caledonia ASA og Lighthouse Caledonia Ltd. Begge foretakene var kontrollert av Marine Harvest ASA. At Marine Harvest hadde foretatt andre oppkjøp, og som følge av dette måtte avhende Lighthouse Caledonia Ltd, endrer etter Finanstilsynets oppfatning ikke dette.

Etter Finanstilsynets vurdering var kontrollen ikke midlertidig. Etter Finanstilsynets oppfatning er Lighthouse Caledonia ASAs erverv av Lighthouse Caledonia Ltd, og Lighthouse Caledonia Ltds erverv av de skotske virksomhetene til Fjord Seafood Skotland og Marine Harvest NV, å anse som virksomhetssammenslutninger under samme kontroll som faller utenfor virkeområdet til IFRS 3.

Finanstilsynet bemerker at det fremgår av revisjonsberetningene for henholdsvis 2007 og 2008, at både Ernst & Young og Horwath Revisjon også er av den oppfatning at transaksjonen faller utenfor virkeområdet til IFRS 3.

2.4.2 Valg av prinsipper for sammenslåing under samme kontroll

2.4.2.1 Anvendelighet av kontinuitetsmetoden

Regnskapsføring av virksomhetssammenslutninger under samme kontroll er ikke regulert av en særskilt IFRS standard eller tolkning, og ledelsen må utøve skjønn ved utarbeidelse av regnskapsprinsipper, jf IAS 8.10. IAS 8.10-12 inneholder videre flere krav til hvilke faktorer som skal og kan hensyntas ved utarbeidelse av regnskapsprinsipper, herunder skal de valgte regnskapsprinsipper gi opplysninger som er relevante og pålitelige. For å være pålitelige må prinsippene på en korrekt måte representere foretakets finansielle stilling og inntjening, gjenspeile det økonomiske innholdet i transaksjonen, være nøytrale, forsiktige og fullstendige.

Det følger av IAS 8.11 a) at et foretak skal se hen til veiledning i standarder og tolkninger som omhandler lignende og tilknyttede spørsmål. Foretakene kan også ta hensyn til de seneste uttalelsene fra andre organer som fastsetter standarder og som benytter en lignende begrepsramme, samt annen litteratur om regnskapsføring og vedtatt bransjepraksis, jf IAS 8.12. På den bakgrunn anses både oppkjøpsmetoden (bruk av IFRS 3 analogt) og kontinuitetsmetoden (som er beskrevet i flere andre regnskapsspråk) normalt å være akseptable prinsipper for sammenslåinger av foretak under samme kontroll. Slik Finanstilsynet ser det, kan det imidlertid være utfordringer (begrensninger) knyttet til bruk av oppkjøpsmetoden når ett av foretakene er et nyetablert foretak uten virksomhet⁷. Finanstilsynet er ikke kjent med situasjoner hvor kontinuitetsmetoden ikke kan sies å være et akseptabelt prinsipp for sammenslåinger under samme kontroll. Finanstilsynet har heller ikke funnet noen eksempler i litteraturen på tilfeller hvor det er argumentert for at kontinuitetsmetoden ikke kan anses å være et relevant og pålitelig regnskapsprinsipp.

Foretaket har argumentert med at siden Marine Harvest ASA benyttet oppkjøpsmetoden for virksomhetssammenslutninger skulle regnskapsføringen av Lighthouse Caledonia ASA kjøp av aksjene i Lighthouse Caledonia Ltd også vært regnskapsført etter oppkjøpsmetoden. Finanstilsynet er ikke enig i dette. IAS 8.13 krever riktignok at et foretak skal anvende sine regnskapsprinsipper konsistent, men

⁷ Dette er nærmere omtalt i punkt 2.4.2.2 nedenfor.

etter Finanstilsynets vurdering gjelder kravet til konsistens kun innenfor regnskapsenheten, og det kreves for eksempel ikke at det benyttes samme regnskapsprinsipper i det separate regnskapet til datterselskapet og i konsernregnskapet. Etter Finanstilsynets vurdering kan derfor Lighthouse Caledonia ASA velge regnskapsprinsipper i samsvar med de retningslinjer som er i IAS 8, uavhengig av morselskapets valg av regnskapsprinsipper. For øvrig bemerker Finanstilsynet at det uansett ikke kreves samme prinsippanvendelse for virksomhetssammenslutninger mellom uavhengige parter og virksomhetssammenslutninger under samme kontroll. Prinsipp for virksomhetssammenslutninger generelt har ikke betydning for regnskapsføring av virksomhetssammenslutninger under samme kontroll. Uten at det har betydning for konklusjonen vil Finanstilsynet også bemerke at Finanstilsynet ikke finner grunn til å tro at Marine Harvest ASAs (da Pan Fish) erverv av Marine Harvest NV var en virksomhetssammenslutning under samme kontroll utenfor virkeområdet til IFRS 3.

Foretaket viser også til at IAS 22 satte strenge begrensninger på bruk av kontinuitetsmetoden. Finanstilsynet finner det generelt lite relevant å se hen til opphevede standarder. Dette fremgår også i IAS 8 BC 18:

”The Standard refers to the most recent pronouncements of other standard-setting bodies because if pronouncements are withdrawn or superseded, the relevant standard-setting body no longer thinks they include the best accounting policies to apply.”

IASB har for øvrig også påpekt at *”an entity is precluded from applying a superseded standard, such as the guidance in IAS 22. However, entities would be permitted to look to IFRS 3 for guidance (IASB Update September 2004).*

Virksomhetssammenslutninger under samme kontroll var for øvrig unntatt fra virkeområdet til IAS 22. IFRS 3 er enda strengere enn IAS 22, og forbyr kontinuitetsmetoden. Dette er slik Finanstilsynet ser det, ikke relevante argumenter for at kontinuitetsmetoden ikke kan benyttes for virksomhetssammenslåinger under samme kontroll. Hvis standardsetter hadde vært av den oppfatning at virksomhetssammenslutninger under samme kontroll skulle regnskapsføres etter oppkjøpsmetoden, ville slike sammenslutninger ha vært inkludert i virkeområde til IFRS 3.

Foretaket har også argumentert med at det ville vært *”more appropriate to have used the purchase method in order to present the most true and fair view of the state of affairs of the company”*. Finanstilsynet bemerker at dette ikke er et argument for at kontinuitetsmetoden ikke var et akseptabelt valg i henhold til IAS 8 (som krever at det skal velges et regnskapsprinsipp som er relevant og pålitelig), men kun vil være et mulig argument i forhold til om det er anledning til å bytte regnskapsprinsipp.

Etter Finanstilsynets vurdering hadde foretaket adgang til å benytte kontinuitetsmetoden i 2007. Det følger av dette at det ikke var grunnlag for å rette feil i 2007 sammenligningstallene i 2008 årsregnskapet. Det fremgår av revisjonsberetningene til Ernst & Young (2007) og Horwath (2008) at disse også er av denne oppfatning.

2.4.2.2 Bytte av regnskapsprinsipp

I 2008 regnskapet er 2007 tallene omarbeidet (”restated”). Begrunnelsen er at omarbeidingen gir *”more reliable and relevant”*⁸ informasjon. Ut fra opplysningene i årsregnskapet for 2008 er det mest nærliggende å anta at endringen er behandlet som prinsippendring. I brev til Finanstilsynet har

⁸ Finanstilsynet bemerker for ordens skyld at vilkåret for å endre prinsipp iht IAS 8 er at det nye prinsippet er *”reliable and more relevant”*, og ikke *”more reliable and relevant”*.

imidlertid foretaket opplyst at dette må anses som retting av feil. Finanstilsynet har likevel vurdert hvorvidt foretaket ville ha anledning til (frivillig) å bytte regnskapsprinsipp iht IAS 8.

Det følger av IAS 8.14 b) at et foretak kun kan skifte regnskapsprinsipp dersom det nye prinsippet medfører et finansregnskap som gir pålitelig og mer relevant informasjon. For at foretaket skal kunne endre regnskapsføringen av ervervet av Lighthouse Caledonia Ltd fra kontinuitetsmetoden til oppkjøpsmetoden må dermed oppkjøpsmetoden ha vært et mulig alternativt regnskapsprinsipp opprinnelig, og det må være et ”bedre” prinsipp enn det opprinnelig valgte. I tillegg må foretaket nødvendigvis kunne fremskaffe tilstrekkelig informasjonen for praktisk å kunne foreta prinsippendringen.

Anvendeligheten av oppkjøpsmetoden

Det følger av IAS 8.10 at det valgte regnskapsprinsippet skal gi opplysninger som er relevante for brukernes behov når de tar økonomiske beslutninger og pålitelige ved at finansregnskapet på en korrekt måte representerer foretakets finansielle stilling og inntjening, gjenspeiler det økonomiske innholdet i transaksjonen, er nøytrale, forsiktige og fullstendige.

Som nevnt over anses både oppkjøpsmetoden og kontinuitetsmetoden normalt å være akseptable prinsipper for sammenslåinger av foretak under samme kontroll. Slik Finanstilsynet ser det, kan det imidlertid være utfordringer (begrensninger) knyttet til bruk av oppkjøpsmetoden når ett av foretakene er et nyetablert foretak uten virksomhet. Dette skyldes at når et nytt foretak etableres for å overta en eksisterende virksomhet, er den sammenslåtte virksomheten (bestående av det nyetablerte foretaket og det eksisterende virksomheten) i realiteten den samme som i den eksisterende virksomhetene alene. Det vil derfor ofte ikke være noe økonomisk realitet i transaksjonen, jf. IAS 8.10 b) ii). Etter Finanstilsynets vurdering vil det da heller ikke være grunnlag for ny verdimåling av eiendeler og gjeld. IFRS har generelt et begrenset antall situasjoner hvor eiendeler kan ”oppskrives” til virkelig verdi og tillater ikke oppføring av internt generert goodwill.

I dette tilfellet var Lighthouse Caledonia ASA et foretak som ble opprettet for å tilrettelegge for en senere utskilling av virksomheten i Lighthouse Caledonia Ltd. Foretaket hadde ingen virksomhet og hadde kun minste lovlige aksjekapital. Lighthouse Caledonia ASA betalte for aksjene i Lighthouse Caledonia Ltd ved å utstede aksjer, mens det ble foretatt delvis kontant oppgjør og delvis konvertering til aksjer for den overdratte fordringen. Samlet ble litt over halvparten av vederlaget gjort opp kontant. Dette ble finansiert ved at Lighthouse Caledonia ASA tok opp et eksternt lån, og virksomheten erstattet dermed konsernintern finansiering fra Marine Harvest ASA med ekstern gjeldsfinansiering. Aksjene i Lighthouse Caledonia ASA ble deretter delt ut som utbytte til aksjonærene i Marine Harvest ASA.

Lighthouse Caledonia ASAs erverv av aksjene i Lighthouse Caledonia Ltd innebar ikke at det ble dannet en ny virksomhet, men var kun en videreføring av virksomheten i Lighthouse Caledonia Ltd. Sett fra virksomhetens standpunkt, skjedde det en endring i aksjonærstruktur. Gjennom transaksjonen fikk Lighthouse Caledonia aksjonærene i Marine Harvest ASA som aksjonærer direkte i stedet for å ha Marine Harvest ASA som eneste aksjonær. Et skifte av aksjonærer skal ikke påvirke regnskapsføringen. Dette illustreres også ved at den valgte løsning (hvor aksjene i Lighthouse Caledonia Ltd ble overført til Lighthouse Caledonia ASA for påfølgende utdeling av aksjene i Lighthouse Caledonia ASA som utbytte), i substans har samme økonomiske realitet som om aksjene i Lighthouse Caledonia Ltd hadde blitt delt ut som utbytte direkte. I sistnevnte tilfelle er det åpenbart at regnskapsføringen i Lighthouse Caledonia Ltd ikke ville blitt påvirket. Finanstilsynet kan ikke se at det at foretaket pådro seg ekstern gjeld som erstatning for den konserninterne gjelden betydelig endrer substansen i transaksjonen.

Etter Finanstilsynet oppfatning er dette den samme type argumenter som ligger til grunn for bestemmelsene om identifisering av oppkjøper i IFRS 3. Det følger av IFRS 3.22 at dersom et nytt foretak dannes for å utstede egenkapitalinstrumenter med henblikk på å gjennomføre en virksomhets-sammenslutning, skal et av de sammensluttende foretakene som eksisterte før sammenslutningen identifiseres som det overtakende foretak på grunnlag av tilgjengelige opplysninger. IFRS 3.22 synes spesielt å være skrevet med tanke på situasjoner der to foretak slår seg sammen ved at det dannes et nytt holdingselskap som kontrollerer begge de tidligere eksisterende foretakene. En av begrunnelsene for IFRS 3.22 er at en slik transaksjon i substans er den samme som om et av de tidligere eksisterende foretakene hadde ervervet det andre. Regnskapsføringen bør derfor være den samme, jf. IFRS 3 BC 65.

Etter Finanstilsynets vurdering er dette relevante argumenter/hensyn også ved sammenslåing av virksomhet under samme kontroll. Når et nytt selskap etableres for deretter å overta en eksisterende virksomhet, er den sammenslåtte virksomheten (bestående av det nyetablerte foretaket og den eksisterende virksomheten) i realiteten den samme som den eksisterende virksomheten alene. Sett fra virksomhetenes ståsted har det kun skjedd en endring i eierstruktur.

Etter Finanstilsynets vurdering er bruk av oppkjøpsmetoden med Lighthouse Caledonia ASA som overtakende foretak ikke et akseptabelt prinsipp/metode for transaksjonen iht. IAS 8.10-8.12. Det følger av dette at foretaket heller ikke hadde adgang til å bytte til dette prinsippet i 2008 da det kun kan byttes til et pålitelig og mer relevant prinsipp, jf. IAS 8.14 b).

Anvendelse av oppkjøpsmetoden

Uten at det har betydning for konklusjonen over, vil Finanstilsynet presisere at for å bytte prinsipp til oppkjøpsmetoden, må foretaket ha informasjonen som er nødvendig for praktisk å kunne foreta prinsippendringen. Dette innebærer nødvendig informasjon for å foreta en måling av virksomhetssammenslutningens anskaffelseskost samt å fordele denne på overtatte eiendeler, forpliktelser og betingede forpliktelser (gjennomføre en oppkjøpsallokering ("PPA")). Finanstilsynet bemerker at det synes tvilsomt om foretaket har slik informasjon, da foretaket ikke har kunnet redegjøre for hvordan anskaffelseskost er fastsatt utover å vise til en "Transfer agreement" mellom Marine Harvest ASA og Lighthouse Caledonia ASA, jf. punkt 2.3.3.2.

Anvendelse av oppkjøpsmetoden – identifisering av overtakende foretak

Finanstilsynet er som nevnt over av den oppfatning at transaksjonen er en samme kontroll transaksjon utenfor virkeområdet til IFRS 3. Uten at det har betydning for denne konklusjonen, er Finanstilsynet videre av den oppfatning at dersom transaksjonen skulle falle inn under IFRS 3 eller det ville være akseptabelt å bruke IFRS 3 analogt iht. IAS 8.10-12, kan ikke Lighthouse Caledonia ASA være overtakende part iht. IFRS 3.17-22.

Foretaket anser at det for å gi en dekkende fremstilling, var nødvendig å anse Lighthouse Caledonia ASA som overtakende part, slik at virkelig verdi av eiendeler og gjeld ble opplyst. Finanstilsynet finner ikke dette argumentet relevant. IFRS 3.17-22 inneholder bestemmelser om identifisering av overtakende foretak og det er disse som må anvendes.

Foretaket legger vekt på at Lighthouse Caledonia ASA ervervet aksjene i Lighthouse Caledonia Ltd. I de fleste tilfeller er det juridisk overtakende foretaket, også regnskapsmessig overtakende foretak, jf. IFRS 3.19, men omvendte overtakelser kjennetegnes nettopp ved det motsatte.

Foretaket legger vekt på at styret i Lighthouse Caledonia ASA er overordnet styret til Lighthouse Caledonia Ltd, og at det er styret i ASA som fastsetter strategiske målsettinger og godkjenner planer for å oppnå disse målene. Finanstilsynet bemerker at i en virksomhetssammenslutning vil alltid styret i det

formelt (juridiske) overtakende foretaket være overordnet styret i det formelt overdratte foretaket. Etter Finanstilsynets vurdering skal det etter IFRS 3.19 vurderes om det er representanter fra (eierne til) det juridisk overtakende eller juridisk overdragende foretaket som dominerer styresammensetningen i det nye morselskapet (juridisk overtakende foretaket). I dette tilfellet er det Marine Harvest ASA som er eier i begge de sammensluttede foretakene, og som har oppnevnt styrene både i Lighthouse Caledonia ASA og Lighthouse Caledonia Ltd. Etter Finanstilsynets vurdering er det derfor i denne saken mindre relevant å se på styresammensetningen for å vurdere hvilket foretak som er overtakende.

Foretaket er videre av den oppfatning at IFRS 3.20 også tilsier at Lighthouse Caledonia ASA er overtakende foretak. Finanstilsynet er ikke enig i dette. Lighthouse Caledonia ASA var et holdingsselskap stiftet med en minimumsegenkapital uten egen virksomhet. Lighthouse Caledonia Ltd var vesentlig større, hvilket er en klar indikator på Lighthouse Caledonia Ltd var overtakende foretak, jf IFRS 3.20 a), et forhold foretaket for øvrig ikke synes å ha hensyntatt i sin vurdering. Dersom en virksomhetssammenslutning blir gjennomført med kontant oppgjør er dette en indikator på at foretaket som avgir kontanter er overtakende, jf. IFRS 3.20 b). I dette tilfellet ble litt under halvparten gjort opp i aksjer og litt over halvparten gjort opp i kontanter. Dette trekker i utgangspunktet i retning av at Lighthouse Caledonia ASA er overtakende. Finanstilsynet bemerker imidlertid at i en konsernintern transaksjon, kan det ved strukturering av transaksjonen styres hvor mye som er kontantoppgjør og hvor mye som er oppgjør av aksjer. Dette argumentet er derfor mindre relevant. Etter IFRS 3.20 c) er det sannsynlig at det foretaket som dominerer ledelsen i det sammensluttede foretaket er overtakende. Foretaket er av den oppfatning at dette tilsier at Lighthouse Caledonia ASA er overtakende, da styret i Lighthouse Caledonia ASA har makten. Finanstilsynet finner ikke dette å være relevant i henhold til IFRS 3.20 c) som er en vurdering av ledelsen. Administrerende direktør/CEO i Lighthouse Caledonia Ltd beholdt samme rolle etter transaksjonen. Finanstilsynet er heller ikke kjent med andre endringer i ledergruppen som følge av transaksjonen. Dette indikerer at Lighthouse Caledonia Ltd var overtakende foretak.

Foretaket er videre av den oppfatning at IFRS 3.21 og IFRS 3.22 primært omhandler virksomhetssammenslutninger med oppgjør i aksjer og at disse er mindre relevante i denne transaksjonen hvor over halvparten av vederlaget er aksjer. Selv om omvendte overtakelser ofte gjennomføres ved oppgjør i aksjer, er Finanstilsynet av den oppfatning at det må foretas en vurdering av alle relevante forhold for å identifisere hvilket foretak som oppnår kontroll. I konserninterne transaksjoner som her, understrekes dette også av at andelen kontanter og aksjer i oppjøret kan påvirkes av struktureringen av transaksjonen. Det følger av IFRS 3.22 at når et nytt foretak dannes for å utstede egenkapitalinstrumenter med henblikk på å gjennomføre en virksomhetssammenslutning, kan det nye foretaket ikke være overtakende foretak. IFRIC har som foretaket påpeker, uttalt at IFRS 3.22 ikke er til hinder for at et nytt foretak som betaler kontant kan være overtakende foretak (*IFRIC Update Mars 2006*). Imidlertid tilsier verken IFRS 3.22 eller IFRICs uttalelse at det nye foretaket er overtakende dersom det betaler kontant. Det fremgår av IFRS 3 BC 65 at en av begrunnelsene for bestemmelsen i IFRS 3.22 er å sikre at transaksjonen regnskapsføres i henhold til transaksjonens substans. Det fremgår at opprettelsen av nye foretak ofte ikke har økonomiske substans, og at bakgrunnen for opprettelsen ofte er relatert til "*legal, tax or other business considerations that do not affect the identification of acquirer*". Lighthouse Caledonia ASA har påpekt at nettopp en av årsakene til at det ble opprettet et norsk ASA i denne saken, var at foretakets låneforbindelse foretrakk å ha et norsk foretak som motpart. Dette er etter Finanstilsynets vurdering nettopp et eksempel på et forhold som ikke har betydning for identifisering av overtakende foretak. Foretakets argument om at opprettelsen av LHC ASA har substans fordi det muliggjorde at LHC ASA kunne "*act as the acquirer of the business combination according to IFRS*" er etter Finanstilsynets vurdering et sirkelargument. Finanstilsynet bemerker videre at det ikke var nødvendig å stifte et norsk holdingsselskap for å listes på Oslo Axess. Etter Finanstilsynets vurdering innebar Lighthouse Caledonia ASAs erverv av aksjene i Lighthouse

Caledonia Ltd i realiteten kun en videreføring av virksomheten i Lighthouse Caledonia Ltd. Finanstilsynet kan ikke se at det at foretaket pådro seg ekstern gjeld endrer dette. Etter Finanstilsynets vurdering er IFRS 3.22 relevant for vurderingen, og tilsier at Lighthouse Caledonia ASA ikke kan være overtakende foretak.

På bakgrunn av ovennevnte er det Finanstilsynets vurdering at Lighthouse Caledonia ASA ikke kan være overtakende foretak etter bestemmelsene i IFRS 3.17-22.

2.5 Konklusjon

Etter Finanstilsynets vurdering er Lighthouse Caledonia ASAs erverv av Lighthouse Caledonia Ltd en virksomhetssammenslutning under samme kontroll. Det vil si en virksomhetssammenslutning der alle de sammensluttede foretakene eller virksomhetene kontrolleres av samme part både før og etter virksomhetssammenslutningen, og der kontrollen ikke er midlertidig, jf. IFRS 3.10. Transaksjonen er derfor utenfor virkeområdet til IFRS 3, jf. IFRS 3.3 b), og regnskapsføring er heller ikke regulert av en annen særskilt IFRS standard eller tolkning. Ledelsen må derfor utøve skjønn for å utarbeide regnskapsprinsipper som gir opplysninger som er relevante og pålitelige, jf. IAS 8.10. IAS 8.11-12 gir ytterligere veiledning knyttet til hvordan ledelsen skal gå frem for å fastsette regnskapsprinsipp. Etter Finanstilsynets vurdering er kontinuitetsmetoden som foretaket benyttet i årsregnskapet for 2007, et akseptabelt prinsipp iht IAS 8.10-12, og det var følgelig ikke grunnlag for å rette feil i 2008 årsregnskapet. Videre er det Finanstilsynets vurdering at bruk av oppkjøpsmetoden med Lighthouse Caledonia ASA som overtakende foretak ikke er et akseptabelt prinsipp/metode iht IAS 8.10-12. Foretaket hadde følgelig heller ikke anledning til å bytte til dette regnskapsprinsippet, jf. IAS 8.14 som innebærer at det kun kan foretas (frivillig) bytte av prinsipp dersom det medfører at finansregnskapet gir pålitelig og mer relevant informasjon. Etter Finanstilsynets vurdering er foretakets årsregnskap for 2008, der 2007 tallene er omarbeidet ved at Lighthouse Caledonia ASAs erverv av Lighthouse Caledonia Ltd er regnskapsført etter oppkjøpsmetoden med Lighthouse Caledonia ASA som overtakende part, ikke utarbeidet i samsvar med IFRS.

I årsregnskapet for 2009 rettet foretaket tilbake til bruk av kontinuitetsmetoden for Lighthouse Caledonia ASAs erverv av Lighthouse Caledonia Ltd. Finanstilsynet tar dette til etterretning.

Finanstilsynets regnskapsfaglige ekspertutvalg ble forelagt problemstillingen i møte 22. april 2010. Ekspertutvalget er oppnevnt av Finansdepartementet og skal gi Finanstilsynet råd i saker som de blir forelagt av Finanstilsynet. Ekspertutvalgets uttalelse er vedlagt.

3. Verdsettelse av biomasse

3.1 Generelt

Biomassen skal iht IAS 41 *Landbruk* verdsettes til virkelig verdi med fradrag for salgsutgifter. Hvorvidt Lighthouse Caledonia ASAs erverv av Lighthouse Caledonia Ltd regnskapsføres etter oppkjøpsmetoden eller kontinuitetsmetoden, har derfor ikke betydning for balanseførte verdier av biomassen.

Med unntak av for smolt, som er innregnet til anskaffelseskost, har foretaket beregnet virkelig verdi på all øvrig biomasse ved hjelp av følgende modell:

$$(B-K) \times (\text{Faktisk vekt} / \text{Forventet slaktevekt})$$

I bunn for denne modellen ligger faktisk kost (K) per lokasjon. Derneft beregnes en slakteverdi av dagens biomasse (B). Dersom $B > K$ beregnes virkelig verdi av biomassen ved at en forholdsmessig andel av denne differansen legges til kost. Dersom $B < K$ gjøres det ikke et tilsvarende forholdsmessig fradrag i kost for å komme til virkelig verdi. Modellen beholder i slike tilfeller i utgangspunktet kost som beste estimat for virkelig verdi.

Den andelen som eventuelt legges til kost bestemmes av forholdet mellom faktisk gjennomsnittlig vekt på lokasjonens biomasse relativt til forventet gjennomsnittlig vekt på slaktetidspunktet. Den aktuelle vekten er i begge tilfeller vekt i levende tilstand (LW) og forventet vekt på slaktetidspunktet er satt til enten 4 eller 5 kg avhengig av praksis på den enkelte lokasjon.

I faktisk kost (K) per lokasjon er det inkludert både kostnader relatert til fisken som er i live på balansedagen, og kostnader som relaterer seg til fisk av samme generasjon/utsett som har dødd mellom tidspunkt for utsett og balansedagen som følge av normal mortalitet eller sykdom. Brutto slakteverdi (B) er i modellen beregnet ved å multiplisere slaktevekten⁹ av den aktuelle lokasjonens biomasses gjennomsnittlig faktiske vekt på balansedagen med en netto salgspris. Denne netto salgsprisen er fastsatt som spot FHL pris på balansedagen per kg (HOG) for slakteklar/moden fisk av superior kvalitet, fratrukket estimerte transportkostnader og andre kostnader for å få fisken til markedet slik som slaktekostnader, pakking og emballasje, samt salgsutgifter pr kg. Kostnadene er basert på en standard kost per kilo beregnet ut fra totalt budsjett på foretaksnivå.

Modellen hensyntar forventet fremtidig mortalitet fra balansedagen til slaktetidspunktet, samt hvilken andel av fisken som ventes å være av de ulike kvalitetene ("superior", "ordinary" og "production") på det fremtidige slaktetidspunktet. Estimatenes gjøres per lokasjon. Denne informasjonen benyttes til å nedjustere netto salgspris for det forholdet at man vil oppnå andre priser for fisk av annen kvalitet enn superior. Prisene som benyttes for "ordinary" og "production" i denne beregningen er basert på foretakets egne oppnådde priser ved salg av fisk av slik kvalitet.

3.2 Årsregnskap 2007

I årsregnskapet for 2007 ble biomassen verdsatt til 30,1 mGBP per 31. desember 2007. Kost var på samme tidspunkt 28,8 mGBP.

Foretaket har benyttet modellen beskrevet over til fastsettelse av virkelig verdi. I beregningen for 2007 er det ikke gjort noen fradrag for forventet fremtidig mortalitet. Videre er det, med unntak av 4 lokasjoner som opprinnelig var ervervet fra Fjord Seafood og hvor den registrerte forventede kvalitetsfordeling var satt marginalt bedre, antatt identisk kvalitetsfordeling på alle lokasjoner (henholdsvis 93 %, 5 % og 2 % for superior, ordinary og production).

Lokasjonen, Lamlash, med en kost på tilnærmet 1 mGBP er utelatt fra beregningen i 2007 (og tilsvarende også i angivelsen av total kost). Virkelig verdi av biomassen på denne lokasjonen ble vurdert å være null som følge av en forventet dødlighet på 100 % grunnet PGD (Proliferative Gill Disease).

For omtrent halvparten av foretakets lokasjoner beregnet modellen $B > K$ og virkelig verdi ble fastsatt ved å legge en andel av denne "marginen" på toppen av kost, til sammen GBP 1,9 millioner. Utover dette følger det som nevnt av foretakets modell at i tilfeller hvor $B < K$, noe som var tilfellet med omtrent halvparten av foretakets lokasjoner i 2007, så beholdes i utgangspunktet kost som beste estimat på virkelig verdi.

⁹ Dette er vekten Head On Gutted (HOG), som utgjør 82,75 % av levende vekt (LW).

For å underbygge at virkelig verdi ikke var lavere enn kost, ble det i 2007 i tillegg foretatt en beregning av netto realisasjonsverdi ("NRV-beregning") per lokasjon. På bakgrunn av disse beregningene ble det for to lokasjoner, Gousam og Vuia Beag, konkludert med at virkelig verdi var lavere enn kost, og det ble foretatt en nedjustering på til sammen 0,6 mGBP.

3.3 Årsregnskap 2008

3.3.1 Verdsettelse 31. desember 2007 – retting av feil

I årsregnskapet for 2008 rettes sammenligningstallene og biomassen verdsettes til 23,0 mGPB. Foretaket begrunner endringen med at det ikke var foretatt avsetninger for syk fisk knyttet til anlegg ervervet fra Marine Harvest Scotland og den skotske virksomheten til Fjord Seafood. Foretaket kunne heller ikke se at det forelå dokumentasjon som godtgjorde en virkelig verdi justering over kost.

Foretaket viser til at sykdomsproblemer knyttet til biomassen var omtalt i 2007 prospektet knyttet til børsnøtering og i kvartalsregnskaper og årsregnskap for 2007. Foretaket er av den oppfatning at sykdomsproblemene ikke var hensyntatt i den opprinnelige verdsettelsen. Grunnet dårlig dokumentasjon og skifte av ledelse og ansatte i regnskapsavdelingen samt skifte av revisor, var forutsetningene og detaljene i verdsettelsene, herunder beregnet virkelig verdi per lokasjon 31. desember 2007, ikke kjent for Lighthouse Caledonia ASA ved avleggelse av 2008 årsregnskapet¹⁰. Foretaket var på det tidspunktet heller ikke kjent med at det var foretatt en NRV-beregning.

På overordnet nivå kunne ikke foretaket se at det forelå dokumentasjon som godtgjorde at virkelig verdi av biomassen er høyere enn kost. Foretaket reverserte således først all virkelig verdi justering utover kost som fremkom av årsregnskapet for 2007, tilsammen GBP 1,9 millioner. I tillegg ble det foretatt ytterligere nedjusteringer/nedskrivninger. Foretakets nedjustering av verdiene av biomasse var basert på informasjon fra senere perioder om hva som faktisk ble solgt, faktiske oppnådde salgspriser og faktiske kostnader solgte varer (COGS).

Nedjusteringen ble beregnet ved at det først ble det foretatt en sammenligning av antall fisk per oktober 2007 med faktisk slaktet fisk i 2008. Hvis antall faktisk døde fisk oversteg normal forventning om mortalitet ble det foretatt en nedskrivning knyttet til det overskytende antall døde fisk. Dette var typisk tilfelle for en del lokasjoner som hadde hatt sykdomsproblemer. På grunn av sykdom hadde også flere av lokasjonene høye kostnader. Dersom faktisk realisert COGS (beregnet på slaktetidspunktet i 2008) oversteg faktisk oppnådd salgpris for den slaktede fisken fratrukket omsetningskostnader (frakt-, høste-, prosess og salgskostnader), ble kostprisen per 31. desember 2007 også nedjustert med dette beløpet i den korrigerte verdsettelsen. For enkelte lokasjoner ble det i tillegg avsatt for ytterligere kostnader.

Samlet ble det på denne måten gjennomført nedjusteringer på 5,1 mGBP¹¹. Størst nedjustering ble gjort for lokasjonen Callanish i East Loch Roag, med til sammen 2,0 mGBP, hvorav 0,3 mGBP var knyttet til høy mortalitet, 1,1 mGBP knyttet til at realisert COGS oversteg salgssinntekter, og ytterligere 0,6 mGBP relatert til ekstra førkostnader. Foretaket kjente ikke grunnlaget for den opprinnelige verdivurderingen på dette tidspunktet. Etter foretakets oppfatning underbygges riktigheten av rettingen av at foretaket ikke tjente penger i 2008 og at markedet var stabilt i 2007/2008¹².

¹⁰ Foretaket har senere funnet en PDF-versjon av exceldokumentene som inneholdt verdsettelsen per 31. desember 2007. Finanstilsynet har også innhentet en kopi av verdsettelsene fra foretakets tidligere revisor.

¹¹ I tillegg var det gjennomført en NRV nedskrivning på 0,6 mGBP i den opprinnelige 2007 som ikke ble reversert.

¹² Opplyst i møte 19. mai 2010

3.3.2 Verdsettelse 31. desember 2008

Den virkelige verdien av biomassen for 2008 er beregnet ved å benytte den samme enkle modellen som foretaket benyttet ved avleggelse av det opprinnelige årsregnskapet for 2007. Det synes imidlertid å være en forskjell mellom beregningene for 2007 og 2008 relatert til hvilke kostnads-arter som er trukket fra i netto salgspris. Videre ble det anvendt lik forventet mortalitet (3 %) og kvalitetsfordeling (90 %, 5 % og 2 %) av gjenværende levende fisk på alle lokasjoner.

Den beregnede virkelige verdien av biomassen per 31. desember 2008 er 28,3 mGBP. Det samlede påslaget til kost var kun 23.000 GBP. Det at det er såpass liten forskjell skyldes at den beregnede slakteverdien i modellen oversteg kost ($B > K$) bare på to av totalt 20 lokasjoner, og da marginalt. Modellberegningen resulterte i $B < K$ for alle 18 øvrige lokasjoner. Dette er tilfellet til tross for at flere av lokasjonene inneholder relativt moden fisk. For 7 av de resterende 18 lokasjonene er gjennomsnittlig vekt (LW) av biomassen på balansedagen mellom 2,0 og 3,6 kilo. For alle disse 18 lokasjonene er kost benyttet som estimat på virkelig verdi.

Foretaket har for 2008, i motsetning til for 2007, ikke foretatt noen beregning av netto realisasjonsverdi for disse 18 lokasjonene for å underbygge at virkelig verdi ikke er lavere enn kost. Foretaket har i møte opplyst at konklusjonen om at virkelig verdi ikke var lavere enn kost på disse lokasjonene baserte seg på en overordnet ledelsesvurdering. Disse vurderingene er ikke dokumentert. Foretaket har i etterkant gitt følgende "top-down analysis" for å underbygge at virkelig verdi var tilnærmet lik kost:

"At the end of 2008 our fair value adjustment calculated a value that was near to cost. This was based upon a sales price of £2,46 reducing by harvesting and processing costs back to £1,82 (GW) at farm level. Using my cost estimate of £1,70 (LW) and adjusting for feed price movements this would calculate a cost of £1.54 (LW) or £1.86 (GW) This is further evidence that at that time the fair value of the fish in the water was close to the costs incurred." (utdrag fra e-post 26. mai 2010)

Som ytterligere underbygging av at virkelig verdi var nær kost per 31. desember 2008 har foretaket i møte videre vist til at resultatet i første halvår 2009, sett bort fra resultatføringene av endringene i biomassens virkelige verdi, var tilnærmet null.

3.4 Finanstilsynets vurderinger av verdsettelse av biomasse 31. desember 2007 og 2008

3.3.1 Verdsettelsesmodell/metode generelt

Det følger av IAS 41.12 at biologiske eiendeler skal verdsettes til virkelig verdi minus estimerte omsetningskostnader med unntak av hvis virkelig verdi ikke kan måles på en pålitelig måte. Virkelig verdi er det beløp en eiendel kan omsettes for i en transaksjon på armlengdes avstand mellom velinformerte og frivillige parter.

IAS 41 beskriver flere ulike metoder for fastsettelse av virkelig verdi og i hvilke situasjoner de ulike metodene skal benyttes. Ved innføringen av IFRS i 2005 var det en utbredt praksis i lakseoppdrettsbransjen å vurdere fisk under 4 kg til kost med mindre foretakene forventet å selge med tap i et fremtidig salg. Finanstilsynet (da Kredittilsynet) fattet i 2006 et vedtak som innebar at denne regnskapspraksisen måtte endres, og at umoden oppdrettslaks skulle innregnes til virkelig verdi basert på observerte slaktepriser. Vedtaket ble påanket. Finansdepartementets avgjørelse forelå i desember 2006. Hovedmomentene i Finanstilsynets vedtak ble opprettholdt. I motsetning til i Finanstilsynets vedtak ble det imidlertid avgjort at foretakene ved fastsettelse av virkelig verdi av umoden oppdrettslaks skulle ta utgangspunkt i slakteprisen av moden laks, for deretter å justere for forskjellen mellom moden og umoden oppdrettslaks. Hvordan en slik justering skulle foretas ble ikke spesifisert.

Finanstilsynet har i etterkant av vedtaket og Finansdepartementets avgjørelse, ikke sett nærmere på hvilke modeller foretakene faktisk har benyttet til verdsettelse av biomasse.

Foretakets benyttede modell ved verdsettelsen av biomasse tar utgangspunkt i kostpriser, og gjør eventuelt et påslag hvis verdien av (umoden) biomasse basert på priser for moden laks overstiger kostpriser. Det gjennomføres i tillegg vurderinger av om det foreligger et "nedskrivningsbehov".

Finanstilsynet bemerker at i en virkelig verdi modell er historiske kostnader ikke relevante. I perioder med høye priser vil modellen for en kostnadseffektiv oppdretter generelt gi alt for konservative (lave) verdier. Det at modellen benytter historiske kostnader i bunn, og at denne kosten anvendes som estimat på virkelig verdi i de tilfeller hvor $B < K$, gir også en del ulogiske utslag. Anvendelse av modellen gir i slike tilfeller det resultat at virkelig verdi per kilo blir høyere på lokasjoner med relativt høyere kostnader. De mest kostnadseffektive lokasjonene kan således fremstå med de laveste virkelige verdiene per kilo, til tross for at de forventes å være de mest profitable. Modellen er også "utjevne" i forhold til prisendringer. Slik modellen er bygd opp vil bare en brøkdel av endringen i kilopris for moden laks, tas hensyn til ved fastsettelsen av virkelig verdi for umoden laks.

Etter Finanstilsynets vurdering er den benyttede verdsettelsesmodellen ikke i samsvar med IAS 41, og foretaket må etter Finanstilsynets oppfatning gjennomføre en fornyet verdsettelse av biomassen. Det bemerkes at det i en ny beregning etter ny modell, i utgangspunktet må benyttes de samme forutsetningene som i den opprinnelige beregningen. Forutsetningene kan kun endres dersom det kan påvises at de opprinnelige benyttede forutsetningene var feil. For at en forutsetning skal anses som feil, må det foreligge manglende eller feilaktig bruk av pålitelig informasjon som var tilgjengelig ved avleggelsen, og som det med rimelighet kunne forventes å ha blitt innhentet og tatt med i betraktningen, jf IAS 8.5.

Foretaket utarbeidet i juni 2010 en ny og forbedret modell, og foretok en fornyet beregning av verdien av biomassen. Dette er nærmere omtalt i punkt 3.4 nedenfor.

3.3.2 Retting av 2007 verdsettelsen

Innregnet verdi av biomasse per 31. desember 2007 er i årsregnskapet for 2008 basert på den opprinnelige virkelige verdien i årsregnskapet for 2007, men er nedjustert med 7,0 mGBP da foretaket anså den opprinnelige verdsettelsen til å være feil.

En feil er i IAS 8.5 definert som utelatelse fra og feilaktige opplysninger i foretakets finansregnskap som skyldes manglende eller feilaktig bruk av pålitelig informasjon som var tilgjengelig ved avleggelsen, og som det med rimelighet kunne forventes å ha blitt innhentet og tatt med i betraktningen.

Foretaket var på tidspunkt for rettingen ikke kjent med den opprinnelige virkelige verdi beregningen som lå til grunn for årsregnskapet 2007. Finanstilsynet bemerker at når foretaket ikke er kjent med hvilken informasjon som lå til grunn for den opprinnelige beregningen, så kan det vanskelig argumenteres for at det forelå manglende eller feilaktig bruk av informasjon.

Ved gjennomgang av beregningene som lå til grunn for den samlede nedjustering av virkelig verdi under kost på totalt GBP 5,1 millioner ble blant annet følgende avdekket:

- 0,5 mGBP av totalbeløpet knytter seg til en nedskrivning på lokasjonen Lamlash. Dette innebar at lokaliteten, som grunnet forventet PGD relatert mortalitet var oppført med virkelig verdi på null i årsregnskapet for 2007, da endte opp med en negativ verdi på 0,5 mGBP.

- 0,4 mGBP knytter seg til en nedskrivning fra kost på lokasjonene Gousam og Vuia Beag. Disse to lokalitetene var imidlertid i årsregnskapet for 2007 allerede nedvurdert til 0,6 mGBP under kost som et resultat av foretakets beregning av netto realisasjonsverdi.
- Nedjusteringen for Callanish i East Loch Roag som er beskrevet i avsnitt 3.2.1, blir til dels “dobbel opp” siden det først er nedjustert for realisert COGS som overstiger salgsinntekter og deretter er trukket fra ytterligere 0,6 mGBP i ekstra fôrkostnader (allerede inkludert i COGS).
- Nedjusteringen ble generelt beregnet ved at det først ble foretatt en sammenligning av antall fisk per oktober 2007 med faktisk slaktet fisk i 2008. Hvis antall faktisk døde fisk oversteg normal forventning om mortalitet ble det beregnet en nedskrivning knyttet til unormal mortalitet. Deler av denne mortaliteten er imidlertid realisert i perioden fra oktober til 31. desember 2007 og således allerede hensyntatt i beregningen av virkelig verdi i årsregnskapet for 2007.

Det er videre en forutsetning for å rette feil, at det var feilaktig bruk av informasjon som var tilgjengelig ved avleggelsen. Foretakets beregning av den nedjusterte verdien er basert på kunnskap opparbeidet i 2008 (“hindsight”), slik som faktisk dødelighet og faktisk kostpris (“COGS”) på slaktetidspunktet, og ikke basert på informasjon som var tilgjengelig ved avleggelsen.

Etter Finanstilsynets vurdering var det ikke grunnlag for å rette verdsettelsen per 31. desember 2007 på den måten foretaket gjorde i årsregnskapet for 2008.

3.3.3 Verdsettelse 31. desember 2008

Det er benyttet samme enkle verdsettelsesmodell som i 2007. Finanstilsynet viser til kommentarene til modellen i punkt 3.3.1 over. I tillegg bemerkes at alle interne salgs- og administrasjonskostnader feilaktig er inkludert i fradraget for salgsutgifter, jf. IAS 41.12. Salgsutgifter skal i henhold til IAS 41.5 bare omfatte marginale utgifter. IAS 41 B22-B26 gir ytterligere veiledning i forhold til hvilke kostnadsarter som kan tenkes å inngå.

Finanstilsynet bemerker at kun to lokasjoner er ansett å ha en virkelig verdi over kost. Flere av foretakets lokasjoner hadde i 2008 høye kostnader (medisin, fôr etc) grunnet sykdom i biomassen, og den benyttede modellen har som nevnt over den svakhet at lokasjoner med høye kostnader får høye virkelige verdier. Foretaket gjennomførte heller ingen beregning av netto realisasjonsverdi for å underbygge at virkelig verdi ikke var under kost. Slik Finanstilsynet ser det kan ikke en udokumentert overordnet ledelsesvurdering være tilstrekkelig grunnlag for å kunne konkludere med at virkelig verdi er omtrent lik kost.

Etter Finanstilsynets vurdering er verdsettelsen per 31. desember 2008 ikke gjennomført i samsvar med IAS 41.

Foretaket utarbeidet i juni 2010 en ny og forbedret modell, og har foretatt en fornyet beregning av verdien av biomassen. Dette er nærmere omtalt i punkt 3.4 nedenfor.

3.4 Ny modell – beskrivelse og foretakets vurderinger

3.4.1 Generelt

På bakgrunn av at Finanstilsynet hadde stilt spørsmål ved verdsettelsesmodellen, utarbeidet og oversendte foretaket 15. juni 2010 en forbedret modell. Foretaket har påpekt at den opprinnelige modellen var arvet fra Marine Harvest og at foretaket inntil diskusjoner med Finanstilsynet var av den oppfatning at modellen fulgte akseptabel bransjestandard og kravene i IFRS. På bakgrunn av diskusjoner med Finanstilsynet, valgte foretaket å utarbeide en ny modell “*..to solve the deficiencies in the previous model, particularly of making no adjustment if cost was above value and also a more*

robust methodology of forecasting both future costs and future revenues. The model also allows for changes to the assumptions driving performance at each individual site.” (e-post 15. juni 2010).

Den nye modellen tar også utgangspunkt i kost og gjør et tillegg eller fradrag for en andel av fremtidig fortjeneste. Fremtidig fortjeneste beregnes ved å ta antatt fremtidig netto salgsinntekt og trekke fra påløpte kostnader og antatte fremtidige kostnader frem til slaktetidspunktet. Andelen som legges til er basert på forholdet mellom vekt på balansedagen og antatt vekt på slaktetidspunktet. Til forskjell fra foretakets gamle modell, justeres kost i den nye modellen for en andel av ”marginen” både når denne forventes å være negativ og positiv.

For å finne fremtidig salgsinntekt estimeres først antall fisk på salgstidspunktet ved å ta utgangspunkt i antall fisk på balansedagen redusert med en antatt mortalitetsrate per måned per lokasjon frem til det definerte slaktetidspunktet per lokasjon. Fremtidig salgsinntekt estimeres ved å ta antall fisk på salgstidspunktet multiplisert med antatt vekt på slaktetidspunktet (typisk fire eller fem kilo levende vekt) multiplisert med salgspris per kg. Salgspris per kg er basert på forwardpriser fra Fish Pool for perioden slaktingen vil foregå over. Foretakets erfaring er at skotske oppdrettere realiserer en noe høyere pris enn FHL prisen og i forbindelse med omlegging av verdsettelses-modellen har LHC vurdert om salgsprisen burde tillegges en skotsk premie. Som følge av at det er betydelige utfordringer knyttet til å estimere hvor stor del av den observerte merprisen som kunne tilskrives en skotsk premie, og hvor mye som skyldes andre forhold slik som kunderelasjoner og transaksjonsstørrelse, har foretaket valgt ikke å inkludere en skotsk premie i modellen.

Fremtidige kostnader inkluderer førkostnader, både for fisk som lever til slaktetidspunktet og for fisk som dør før dette, og andre fremtidige lokasjonskostnader basert på budsjett per lokasjon. I utarbeidelsen av den nye modellen vurderte foretaket om andre fremtidige lokasjonskostnader (lønn, medisin, avskrivning mv.) burde baseres på en standardkosttilnærming eller baseres på budsjetter per lokasjon. Siden ulike lokasjoner kan ha ulike kostnadsstruktur og ulike effektivitet, er foretaket av den oppfatning at budsjetterte fremtidige kostnader representerer en bedre tilnærming enn historisk standardkost. De fremtidige kostnadene inkluderer også en kalkulatorisk rentekostnad/en alternativ leie på konsesjonsverdiene. Slike kostnader trekkes fra da de representerer kontantstrømmer som tilfaller overordnede eiendeler. I tillegg fratrekkes ”harvesting and processing cost”; transport, kostnader til slakting og pakking og salgsgifter. Interne salgs- og administrasjonskostnader inkluderes ikke. Virkelig verdi beregnes så ved at en andel av den fremtidige forventede fortjenesten legges til eller trekkes fra kost.

Foretaket utarbeidet som nevnt over en ny modell som ble oversendt Finanstilsynet 15. juni 2010. Foretaket jobbet etter dette videre med modellen og forutsetningene som skulle legges til grunn i de fornyede beregningene. Verdsettelsene for 2007 og 2008 med den nye modellen som blir gjennomgått nedenfor ble oversendt Finanstilsynet i november 2010.

3.4.2 Ny verdsettelse 31.12.07

Foretaket har beregnet virkelig verdi i henhold til ny modell og de forutsetninger som foretaket mener burde vært lagt til grunn. Etter forespørsel fra Finanstilsynet har foretaket også beregnet virkelig verdi i henhold til ny modell med opprinnelige forutsetninger. Tabellen nedenfor viser de ulike estimatene på virkelig verdi av biomassen (inkl smolt) per 31. desember 2007:

(mGPB)	Årsregnskap 2007	Årsregnskap 2008	Ny modell – gamle forutsetninger	Ny modell – nye forutsetninger
Verdi 31.12.07	30,1	23,0	28,5	24,3

Den nye modellen inkluderer forutsetninger som ikke var del av den opprinnelige modellen. Dette gjelder “siste høste-/slaktemåned”, dødlighetsrate per måned, “feed conversion rate” (FCR), fôrpriser og andre lokasjonskostnader. De fleste av forutsetningene er i den nye beregningen fastsatt i henhold til budsjett for 2008. FCR er satt til 1,20 da de de siste generasjonene som ble høstet i 2007 hadde en FCR på henholdsvis 1,30 og 1,19.

Tabellen nedenfor gir en oversikt over andre forutsetninger benyttet i de ulike beregningene

	Årsregnskap 2007	Ny modell – gamle forutsetninger	Ny modell – nye forutsetninger
Sales and Harvesting Cost	30p eller 36 p	30 p eller 36 p	45,3p
Cost of capital	0p	0p	8,1p
Pris “Superior”	FHL pris (2,38)	FHL pris (2,38)	Forward pris Fish Pool (2,31-2,18)
Pris “Ordinary”	FHL pris minus 12p eller 88 p	FHL pris minus 12p eller 88 p	73 % of superior
Pris “Production”	FHL pris minus 53p eller 188p	FHL pris minus 53p eller 188p	34 % of superior
Superior andel	93 %	93 %	Site spesific

Når det gjelder endrede forutsetninger på “Sales and Harvesting Cost” viser foretaket til at 45,3 pence er i samsvar med budsjetterte kostnader, og har oversendt budsjettet for 2008 som viser dette. Tabellen nedenfor viser hvordan disse kostnadene fordeler seg på de ulike kostnadstypene som inngår:

	Opprinnelig		Ny modell 2007- nye forutsetninger
Harvest cost (incl well boat)	0,0p	14,0p	15,6p
Processing and box	22,0p	20,0p	25,0p
Transport (truck cost)	8,0p	2,0p	4,7p
Sum	30,0p	36,0p	45,3p

Interne salgs- og administrasjonskostnader inngår ikke.

Foretaket er ikke kjent med detaljene i hvordan det opprinnelige estimatet ble utarbeidet, men har opplyst at det kan synes som om “packaging cost” ikke var inkludert i det opprinnelige estimatet på “processing and box”.

I den opprinnelige beregningen er det benyttet forskjellig pris for fisk av “ordinary” kvalitet og “production” kvalitet på ulike lokasjoner. Foretaket er av den oppfatning at det er feil å benytte ulike priser for de ulike lokasjonene. I den nye beregningen har foretaket lagt til grunn at kvalitetene “ordinary” og “production” har en pris på henholdsvis 73 % og 34 % av “superior”. Foretaket har opplyst at dette er i samsvar med det som gjennomsnittlig ble oppnådd i 2007.

Kvalitetssammensetningen i den opprinnelige beregningen ble satt til 93 % “superior”, 5 % “ordinary” og 2 % “production” for alle lokasjoner. Foretaket er av den oppfatning at det for fire lokasjoner i Loch Roag var feil å benytte denne fordelingen. Disse lokasjonene hadde problemer med lus og etter

foretakets oppfatning ble ikke dette tilstrekkelig hensyntatt i beregningen av virkelig verdi. Foretaket har i denne forbindelse oversendt en "health report" fra januar 2008 (en excel oversikt), der det i kommentarfeltet er merket "lice" ved lokasjonene Gousan, Vuia Beag, Vuia og Callanish (Greinham og Vacasay). Foretaket har vist til noteringsprospektet av 2007 og delårsrapporten for q4 2007 som begge omtaler de biologiske utfordringene (inkl. lusproblemene) i lokasjonene i Western Isles. Foretaket har også vist til styrereferat fra 14. januar 2008 der problemene omtales flere steder.

I forbindelse med styresak 01/02/08 om budsjettet står det følgende i referatet:

"The percentage of superior in q1 is lower than expected at 90.8 %, as a result of planned harvesting of a group of fish in Western Isles with heavy lice burden"

"No extraordinary mortalities are included or results due to disease issues as these can not be predicted."

I forbindelse med styresak 01/05/08 om "Fish Health, Growth and smolt release" står det følgende i referatet:

"There is a serious lice issue in East and West Loch Roag, treatment continues to be expensive, but necessary. Once harvested out, the sites will be left fallowed until 2009"

Foretaket har som begrunnelse for å endre kvalitetsfordelingen for lokasjonene Gousan og Vuia Beag i tillegg vist til at det i budsjettet for 2008 er lagt inn en forventning om 85 % superior kvalitet. Når det gjelder nabolokasjonene Callanish og Vuia, skriver foretaket følgende:

"Whilst the budget for these sites does not down rate the Superior percentage it is clear that good management at the time should have allowed for this infestation in its calculation and that this information was known prior to the completion of the 2007 accounts. In the corrected model of Loch Roag sites have a Superior percentage of 85%. For information the average Superior % of 2007 was 88% as per the sales statistics file. It should also be noted that in autumn 2007 the Company made a claim for £3.2m against Marine Harvest ASA to cover actual loss to date and expected future loss regarding the fish in Loch Roag due to both lice infestation and Chlamydia (see attachment 14 MH ASA Claim). This is further evidence that these biological assets were challenged at the balance sheet date and that a normal growth and harvest pattern would be impossible to achieve. "

3.4.3 Ny verdsettelse 31.12.08

Opprinnelig ble biomassen verdsatt til 28,3 mGBP per 31. desember 2008. Med den nye modellen er beregnet verdi 28,6 mGBP. Det er da lagt til grunn forutsetninger i henhold til budsjett for nye forutsetninger, benyttet forwardpriser istedenfor spot samt lagt til en "cost of capital".

3.5 Finanstilsynets vurdering av ny modell

3.5.1 Generelt

Den nye modellen tar utgangspunkt i kost og gjør et tillegg eller fradrag for en andel av fremtidig fortjeneste. Modellen er forbedret på mange punkter sammenlignet med modellen som opprinnelig ble brukt. Modellen er "fremadskuende" og hensyntar inntekter og kostnader frem til salgstidspunktet. Selv om den nye modellen også tar utgangspunkt i kost, kan tilleggene/fradragene til kost være både positive og negative.

Virkelig verdi beregnes per lokasjon, og det gjøres en konkret vurdering av forutsetninger per lokasjon. Når det gjelder fremtidige kostnader benyttes budsjett for den enkelte lokasjon. I den forbindelse understreker Finanstilsynet at det er viktig at foretaket påser at budsjettet er basert på rimelige og dokumenterbare forutsetninger.

Finanstilsynet tar til etterretning at foretaket har utarbeidet en bedre modell til verdsettelse av biomasse. Finanstilsynet bemerker imidlertid at modellen ikke er fullt ut “fremadskuende” og har den svakhet at historiske kostnader påvirker virkelig verdi. Også i denne modellen vil en lokasjon med høye historiske/påløpte kostnader ha en høyere virkelig verdi enn en lokasjon med lavere kostnader. Finanstilsynet er av den oppfatning at en modell hvor virkelig verdi ikke påvirkes av kost er å foretrekke. Finanstilsynet er av den oppfatning at dette bør være mulig fremover ettersom IAS 41 ble endret med virkning fra 2009, og ikke lenger har bestemmelser om at eventuelle verdiøkninger som følge av ytterligere biologisk omdanning ikke skal hensyntas.

3.5.2 Ny verdsettelse 31.12.07

Finanstilsynet er som nevnt i punkt 3.3.1 over av den oppfatning at forutsetningene kun kan endres dersom det kan påvises at de opprinnelige benyttede forutsetningene var feil. For at en forutsetning skal anses som feil, må det foreligge manglende eller feilaktig bruk av pålitelig informasjon som var tilgjengelig ved avleggelsen, og som med rimelighet kunne forventes å ha blitt innhentet og tatt med i betraktningen, jf IAS 8.5.

Foretaket har endret flere av forutsetningene som inngår i beregningen. Nedenfor kommenteres disse endringene.

Priser

I den nye beregningen er det lagt til grunn forwardpriser fra Fishpool. I den opprinnelige beregningen er det benyttet forskjellig pris for fisk av “ordinary” kvalitet og “production” kvalitet på ulike lokasjoner. Foretaket har i den nye beregningen benyttet samme pris for de ulike kvalitetene for alle lokasjoner.

Finanstilsynet tar dette til etterretning.

Endret kvalitetsfordeling

Det var sykdomsproblemer på flere lokasjoner høsten 2007 som vedvarte ut i 2008. Problemene var kjent for daværende ledelse og ble, med ulik grad detaljering og presisjon, beskrevet i den finansielle rapporteringen i 2007 og 2008, samt i prospektet i forbindelse med børsnoteringen. Problemene fremgår også av interne dokumenter (“health report” og styrereferat) som foretaket har oversendt.

Spørsmålet er om sykdomsproblemene ble korrekt hensyntatt i verdsettelsen av biomasse per 31. desember 2007. Foretaket viser i flere tilfeller til at daværende ledelse burde ha hensyntatt dette, og skriver for eksempel i brev av 1. november 2010 at “..good management at the time should have allowed for this infestation ..”. Dette utsagnet kan Finanstilsynet vanskelig ta stilling til. Finanstilsynet viser imidlertid til at for å rette kvalitetsfordeling må foretaket kunne påvise at det forelå manglende eller feilaktig bruk av pålitelig informasjon ved utarbeidelse av det opprinnelige estimatet.

Opprinnelig ble det benyttet en kvalitetsfordeling på 93 % superior, 5 % ordinary og 2 % production (“93-5-2”) for alle lokasjoner. Begrunnelsen for dette er ikke kjent. Foretaket viser til budsjettet for 2008 når det endrer kvalitetsfordelingen for Gousan og Vuia Beag. Finanstilsynet understreker at budsjettet for disse lokasjonene ikke kun viser en fordeling 85-8-7, men i siste antatte slaktemåned har perioder med budsjettert fordeling 95-3-2. Videre er det slik at budsjettet for flere lokasjoner viser en

bedre kvalitetsfordeling enn 93-5-2 som ble lagt til grunn for alle lokasjoner i det opprinnelige estimatet. Det synes derfor ikke riktig å endre kvalitetsfordelingen ned utelukkende på de utvalgte lokasjonene. Finanstilsynet vil også påpeke at det opprinnelig ble gjennomført en NRV-vurdering av biomassen som medførte en nedjustering av verdien av biomassen på lokasjonene Gousam og Vuia Beag.

Finanstilsynet kan ikke se at foretaket har godtgjort at det opprinnelige estimatet var feil, jf. IAS 8.5. Etter Finanstilsynets vurdering må den opprinnelige kvalitetsfordelingen legges til grunn i den nye beregningen. Dette forholdet medfører isolert sett at den estimerte virkelige verdien per 31. desember 2007 etter den nye modellen er for lav.

Fremtidige salgsinntekter

I beregningen av fremtidige salgsinntekter for lokasjoner hvor fisken allerede på balansedagen har en slaktevekt som overstiger den generelt forventede slaktevekten (4kg eller 5kg levende vekt), legges det til grunn fremtidige salgsinntekter basert på forventet slaktevekt, selv om fisken allerede på balansedagene har høyere vekt enn dette. Heller ikke forventet vekst fra balansedagen til slaktetidspunkt hensyntas for slike lokasjoner, selv om modellen hensyntar fôrkostnader for denne perioden. Dette gjelder per 31. desember 2007 lokasjonene Vuia, Vuia Beag og Gousam.

Foretaket er av den oppfatning at dette er i tråd med forutsetningene i den opprinnelige beregningen. Foretaket viser til at det ikke er gitt at fisk legger på seg, men at disse kan miste vekt for eksempel som følge av sykdom. Alle de tre lokasjonene dette gjelder er lokasjoner i Loch Roch som hadde sykdomsutfordringer.

Finanstilsynet kan ikke se at foretakets argumenter er relevante. Finanstilsynet kan ikke se at dette er i tråd med forutsetningene i den opprinnelige beregningen, ettersom fremtidig vekst ikke er et forhold som ble hensyntatt i den opprinnelige beregningen. Finanstilsynet bemerker at det ikke vil være økonomisk rasjonelt å fortsette å føre fisken dersom det ikke antas at dette vil bidra til økt slaktevekt. Etter Finanstilsynets vurdering er det ikke en rimelig antakelse å legge til grunn en slaktevekt lavere enn vekten på balansedagen. Etter Finanstilsynets vurdering må beregningen hensynta at vekten på balansedagen er høyere enn generelt forventet slaktevekt, samt fremtidig vekst fra balansedagen til slaktetidspunktet. Dette forholdet medfører isolert sett at den estimerte virkelige verdien per 31. desember 2007 etter den nye modellen er for lav.

Sales and harvesting cost

I de opprinnelige beregningene er det brukt 30 pence per kg på noen lokasjoner og 36 pence per kg for andre lokasjoner. I de nye beregningene er det brukt 45,8 pence per kg.

Finanstilsynet tar foretakets redegjørelse for endringen, jf punkt 3.4 over, til etterretning.

Cost of capital

De fremtidige kostnadene inkluderer også en kalkulatorisk rentekostnad/en alternativ leie på konsesjonsverdiene. Slike kostnader trekkes fra da de representerer kontantstrømmer som tilfaller overordnede eiendeler.

Finanstilsynet tar dette til etterretning, men vil presisere at Finanstilsynet ikke har sett nærmere på selve beregningen av den kalkulatoriske rentekostnaden.

3.5.3 Ny verdsettelse 31.12.08

Foretaket har gjort en fornyet beregning av verdien per 31. desember 2008. De beregnede verdiene etter ny modell avviker kun ubetydelig fra den opprinnelige beregningen.

Finanstilsynet tar dette til etter etterretning, men vil presisere at Finanstilsynet ikke har vurdert de benyttede forutsetningene.

3.6 Konklusjon

I årsregnskapet for 2007 ble biomassen verdsatt til 30,0 mGPB. En enkel modell lå til grunn for verdsettelse av biomassen. I årsregnskapet for 2008 rettes sammenligningstallene og biomassen verdsettes til 23,0 mGBP per årsslutt 2007. Foretaket begrunner endringen med at det ikke var foretatt avsetninger for syk fisk. Grunnet dårlig dokumentasjon og skifte av ledelse og ansatte i regnskapsavdelingen, samt skifte av revisor, var detaljene i verdsettelsen per 31. desember 2007 ikke kjent for foretaket ved avleggelsen av årsregnskap for 2008. Foretaket foretok en nedjustering av verdien basert på informasjon fra senere perioder om hva som faktisk ble solgt, faktiske salgspriser og faktiske kostnader. Nedjusteringen var basert på informasjon tilgjengelig først i 2008 ("hindsight"), og etter Finanstilsynets vurdering var det ikke grunnlag for å rette verdsettelsen per 31. desember 2007 på den måten foretaket gjorde i årsregnskapet for 2008. Etter Finanstilsynets vurdering er imidlertid den enkle verdsettelsesmodellen som ble brukt ved verdsettelsen både 31. desember 2007 og 2008 ikke i samsvar med IAS 41, og det må utarbeides en ny verdsettelse av biomassen. I den nye beregningen etter ny modell må det i utgangspunktet benyttes samme forutsetninger som i den opprinnelige beregningen. Forutsetningene kan kun endres dersom det kan påvises at de opprinnelige forutsetningene var feil, det vil si hvis pålitelig informasjon som var tilgjengelig ved avleggelsen av årsregnskapet ble utelatt eller feilaktig brukt, jf IAS 8.5.

Foretaket har utarbeidet en ny og forbedret modell. Ny beregning etter ny modell viser en verdi per 31. desember 2007 på 24,3 mGBP (inkludert smolt). Foretaket har endret enkelte forutsetninger sammenlignet med opprinnelige beregning. Etter Finanstilsynets vurdering var det ikke grunnlag for å endre kvalitetsfordelingen i den nye beregningen. Videre er Finanstilsynet av den oppfatning at det er en feil i modellen knyttet til lokasjoner som på balansedagen hadde høyere vekt enn normal slaktevekt. Dette innebærer at virkelig verdi per 31. desember blir høyere enn etter foretakets fornyede beregning. Når det gjelder rettinger i øvrige forutsetninger, tar Finanstilsynet foretakets begrunnelse til etterretning.

Foretaket har også oversendt en fornyet beregning med ny modell per 31. desember 2008. Denne avviker svært lite fra den opprinnelige beregningen. Finanstilsynet tar dette til etterretning.

Finanstilsynet har ikke sett på beregningen per 31. desember 2009, men etter det Finanstilsynet er kjent med er det benyttet samme enkle modell som i de opprinnelig 2007 og 2008 verdsettelsene. Det må derfor foretas en fornyet vurdering også av verdien per 31. desember 2009.

4. Andre rettinger

4.1 Nedskrivning av merverdier på varige driftsmidler

Marine Harvest ASA (da Pan Fish ASA) kjøpte blant annet opp Fjords Seafood Seafood Farming Ltd i mars 2006. I allokeringen av anskaffelseskost (PPA-en) ble 3,3 mGBP av merverdiene allokert til varige driftsmidler (oppdretts- og produksjonsutstyr). Merverdiene ble ikke allokert til spesifikke eiendeler. Lighthouse Caledonia ASA ervervet senere de aktuelle eiendelene fra Marine Harvest ASA.

Transaksjonen ble regnskapsført til konsernkontinuitet. Verdiene i Marine Harvest konsernregnskap ble således videreført til konsernregnskapet til Lighthouse Caledonia Ltd.

I de korrigerte 2007 tallene inntatt i 2009 årsregnskapet, har foretaket nedskrevet merverdiene, og regnskapsført de aktuelle driftsmidlene til balanseførte verdier i selskapsregnskapene ("statutory accounts"). Foretaket har begrunnet dette med at det ikke forelå dokumenterte bevis som underbygde verdiøkningen.

Finanstilsynet bemerker at det er balanseført verdi av eiendelene i Marine Harvest ASA på det tidspunkt Lighthouse Caledonia ASA ervervet eiendelene fra Marine Harvest ASA, som er historisk kost for foretaket. Balanseført verdi i selskapsregnskapet er ikke en relevant verdi. Merverdiene skal avskrives i samsvar med rest levetiden til de eiendeler merverdiene er allokert til. Eventuelle nedskrivninger må regnskapsføres i samsvar med IAS 36. Etter Finanstilsynets vurdering er det ikke i samsvar med IFRS å nedskrive verdiene til balanseført verdi i selskapsregnskapet slik foretaket gjorde i de korrigerte 2007 tallene i 2009 årsregnskapet.

På bakgrunn av ovennevnte uttrykte Finanstilsynet i møte i september 2010, at eventuell nedskrivning må foretas i samsvar med IAS 36. Hvis foretaket på bakgrunn av en slik nedskrivningstest korrigerer 2007 regnskapet må foretaket dokumentere at det var feil ikke å foreta nedskrivning i 2007. Nedskrivning kan bare foretas med virkning for regnskapsåret 2007, som en retting av feil, dersom foretaket kan dokumentere manglende eller feilaktig bruk av pålitelig informasjon som var tilgjengelig da finansregnskapet for disse periodene ble godkjent for offentliggjøring, og som med rimelighet kunne forventes å ha blitt innhentet og tatt i betraktning ved utarbeidningen og presentasjonen av finansregnskapene, jf. IAS 8.5.

Foretaket har i brev av 1. november 2010 foretatt en ny vurdering av regnskapsmessig behandling av merverdiene. Foretaket argumenterer her med at original PPA åpenbart var feil, og at det vesentligste av den opprinnelige merverdien på 3,3 mGBP skulle vært allokert til goodwill og ikke til varige driftsmidler. Foretaket har gjennomført en nedskrivningstest (bruksverdiberegning), og konkluderer med at goodwillen skulle vært nedskrevet i sin helhet per utløpet av 2007.

Nedskrivningstesten er gjennomført ved at det er estimert kontantstrømmer fra 2008 til 2017. Det er utarbeidet kontantstrømestimer under to ulike forutsetninger, både med utgangspunkt i den korrigerte 2007 verdsettelsen av biomassen og med de opprinnelige forutsetningene. Begge beregningene viser negative nåverdi av fremtidige kontantstrømmer.

Finanstilsynet har ikke funnet det nødvendig å vurdere foretakets begrunnelse for å anse merverdiene som goodwill. IAS 36 stiller strenge krav til utarbeidelse av og dokumentasjon av nedskrivningstester. Det følger av IAS 36.33 at beregning av bruksverdier skal baseres på fremskrivning av kontantstrømmer basert på de siste budsjetter/prognoser som er godkjent av ledelsen. Etter budsjettperioden skal kontantstrømmene fremskrives ved anvendelse av en vekstrate. Bruksverdien skal beregnes per kontantgenerende enhet, jf. IAS 36.66.

Finanstilsynet kan ikke se at nedskrivningstesten som foretaket har oversendt i brev av 1. november 2010 er gjennomført i samsvar med IAS 36. Det fremgår ikke på hvilket nivå nedskrivningen er foretatt, men det kan synes som om den er gjennomført på foretaksnivå, dvs. at hele foretaket er ansett som en kontantgenererende enhet. Det fremgår ikke om estimatene er i henhold til godkjente budsjetter, og i så fall for hvilke perioder, eller hvordan fremskriving utover budsjettperioden er foretatt. Foretaket har uansett kun lagt til grunn kontantstrømmer i perioden 2008-2017. Det er ingen terminalverdi med i beregningen. I henhold til IAS 36.33 c) skal det foretas en fremskrivning av kontantstrømmer knyttet til

hele eiendelens levetid. Finanstilsynet stiller også spørsmål ved rimeligheten av forutsetningene som er benyttet. Det synes ikke rimelig at foretaket skulle ha så liten tro på fremtiden at nåverdien av fremtidige kontantstrømmer er negativ.

Etter Finanstilsynets vurdering har foretaket ikke underbygget at manglende eller feilaktig bruk av pålitelig informasjon som var tilgjengelig da finansregnskapet for disse periodene ble godkjent for offentliggjøring (jf. IAS 8.5), har medført at det ikke ble foretatt nedskrivning i 2007. Etter Finanstilsynets vurdering er det derfor ikke grunnlag for å rette feil og innta en nedskrivning i 2007 tallene. En nedskrivning kan tidligst gjennomføres i 2008 regnskapet forutsatt at foretaket da har utarbeidet en nedskrivningsvurdering i samsvar med IAS 36 som viser at det foreligger et verdifall.

4.2 Avsetning vedrørende ikke identifiserte driftsmidler

I forbindelse med avleggelse av 2007 selskapsregnskapet ("statutory accounts") ble det gjennomført en gjennomgang av anleggsregistrene. Det var 3 ulike anleggsregister. Disse lot seg ikke avstemme med saldobalansen. Anleggsregistrene inneholdt ulike eiendeler som var merket med "various", "other" og "general". Gjennomgangen avdekket også enkelte driftsmidler som tilhørte lokasjoner som var solgt. Foretaket gjennomførte også, i samarbeid med en ekstern konsulent, en vurdering som konkluderte med at omfanget av varige driftsmidler i henhold til anleggsregisteret var høyt sammenholdt med virksomhetens omfang. Det ble derfor besluttet å foreta en generell avsetning (nedskrivning) på 1,3 mGBP relatert til eiendeler som ikke var allokert til noen lokasjoner og eiendeler som var registrert på lokasjoner som var solgt.

Finanstilsynet tar dette til etterretning.

4.3 Avsetning for kildeskatt

4.3.1 Faktum

Lighthouse Caledonia Ltd inngikk i 2001 en låneavtale med selskapets daværende morselskap Pan Fish ASA (nå Marine Harvest ASA).

Etter engelsk rett må et foretak hjemmehørende i Storbritannia ("UK resident company") betale kildeskatt på renter til lån hjemmehørende utenfor Storbritannia "(Non UK resident company)". Kildeskatten betales på vegne av den utenlandske långiveren. Det er derfor rentene fratrukket kildeskatt som vil betales til den utenlandske långiveren.

Etter intern rett i Storbritannia kan det søkes om unntak fra å betale kildeskatt. Skattemyndighetene gjør en vurdering av om det foreligger tynn kapitalisering, før unntak innvilges. Rentebeløpet vil i så fall betales brutto til den utenlandske (her: norske) långiveren.

Det bemerkes at det er uklart hvordan denne fremgangsmåten henger sammen med skatteavtalene mellom Norge og Storbritannia. Etter skatteavtalen mellom Norge og Storbritannia art 11 punkt 1 kan renteinntekter kun skattlegges i den stat mottakeren er bosatt/hjemmehørende.

For et norsk foretak vil renter mottatt fra et foretak i Storbritannia være skattepliktige renteinntekter. Den norske mottakeren kan, gitt oppfyllelse av en del vilkår, kreve kreditfradrag for kildeskatt betalt i Storbritannia, jf. skatteloven § 16-27. Det kan kun kreves fradrag for skatt som kildestaten kan kreve i henhold til skatteavtalen. Etersom Storbritannia ikke har anledning til å trekke kildeskatt på renter i henhold til skatteavtalen, vil det ikke kunne kreves kreditfradrag i norsk skatt.

Lighthouse Caledonia Ltd mottok i 2003 en tillatelse (“notice”) til å betale renter på lånet til Pan Fish ASA uten å trekke fra kildeskatt. Tillatelsen er gitt under henvisning til artikkel 11 i skatteavtalen mellom Norge og Storbritannia. Det fremgår av tillatelsen at den kun gjaldt frem til 19. april 2006. Foretaket betalte imidlertid renter på lånet etter denne datoen uten å trekke kildeskatt. Skattemyndighetene i Storbritannia åpnet i november 2008 en sak om forholdet.

Selv om kildeskatt i utgangspunktet betales på vegne av mottakerne, vil foretaket som utbetaler renter brutto uten at det foreligger en tillatelse til dette, være ansvarlig for manglende innbetaling av kildeskatt.

Renter som har blitt betalt i tidsrommet 19. april 2006 til 31. desember 2007 utgjorde 7,9 mGBP og det skulle ha vært betalt 20 % kildeskatt (1,6 mGBP) av dette beløpet. Skattemyndighetene har også mulighet til å ilegge renter på beløpet som følge av den manglende betalingen. Eventuelle renter fram til 31. desember 2007 utgjør ca. 45.000 GBP.

Foretaket er per i dag i dialog/forhandlinger med skattemyndighetene om hvilket beløp som skal betales. Skattemyndighetene kan etter egen diskresjon velge ikke å kreve inn hele den manglende kildeskatten og/eller renter grunnet forsinket betaling.

Fornytt tillatelse om å unnlate å betale kildeskatt, ble innvilget i oktober 2009, men kun for betalinger foretatt etter denne datoen.

I årsregnskapet for 2007 ble det ikke avsatt for kildeskatt. Foretaket er av den oppfatning at det var feil ikke å avsette for kildeskatt per 31. desember 2007. Foretaket har vist til at det var mottatt en “notice” hvor det klart fremgikk at det kun var gitt unntak fra å trekke kildeskatt frem til april 2006. Foretaket har i senere rapportering omarbeidet sammenligningstallene og innarbeidet en avsetning for kildeskatt på 1,6 mGBP per årsslutt 2007. Avsetningen tilsvarer det maksimale beløpet som foretaket risikerer å betale som følge av at foretaket ikke hadde søkt om tillatelse (“notice”) til ikke å trekke kildeskatt.

4.3.2 Finanstilsynets vurdering

Inntektsskatter skal regnskapsføres i samsvar med IAS 12 *Inntektsskatt*. Skatter som ikke tilhører virkeområdet til IAS 12, skal regnskapsføres i samsvar med IAS 37 *Avsetninger, betingede forpliktelser og betingede eiendeler*. Det fremgår av IAS 37.1 at standarden skal benyttes ved regnskapsføring av avsetninger, betingede forpliktelser og betingede eiendeler, med unntak av dem som omfattes av en annen standard.

Inntektsskatt er generelt alle innenlandske og utenlandske skatter som er basert på skattepliktige inntekter, jf IAS 12.2. Det følger videre av IAS 12.2 at dette også omfatter kildeskatt som skal betales av et datterforetak, tilknyttet foretak eller en felleskontrollert virksomhet ved utdeling til det regnskapspliktige foretaket. Dette er ikke situasjonen her. I tillegg omhandler IAS 12 kildeskatt ved utdeling av utbytte i nummer 65A. Heller ikke denne paragrafen er relevant her.

Etter Finanstilsynets vurdering er “withholding tax” som foretaket skulle ha holdt tilbake og betalt på vegne av Marine Harvest, ikke en inntektsskatt for Lighthouse Caledonia Ltd slik dette er definert i IAS 12.2. Etter Finanstilsynets vurdering er det IAS 37 som regulerer regnskapsføringen.

Etter IAS 37.14 skal det innregnes en avsetning når foretaket har en eksisterende plikt som er resultat av en tidligere hendelse og når det er sannsynlig at en strøm av ressurser som omfatter økonomiske fordeler ut fra foretaket vil kreves for å gjøre opp plikten. Avsetningen skal måles til beste estimat av de utgifter som kreves for å gjøre opp den eksisterende plikten, jf. IAS 37.36.

Finanstilsynet tar til etterretning at foretaket er av den oppfatning at det var feil ikke å avsette for kildeskatten i årsregnskapet per 31. desember 2007. Finanstilsynet stiller imidlertid spørsmål ved om det avsatte beløpet, som tilsvarer maksimalt beløp som foretaket kan komme til å måtte betale, representerer beste estimat. Finanstilsynet ber derfor foretaket foreta en fornyet vurdering av avsetningens størrelse.

4.4 Tapskontrakt Pieters

Foretaket har i de korrigerede 2007 tallene i 2008 årsregnskapet, inkludert en avsetning for tap knyttet til en kontrakt med Pieters (et datterselskap av Marine Harvest ASA) om salg av foredlet laks. Kontrakten ble signert 14. januar 2008. I årsregnskapet for 2007 er det i note 23 om hendelser etter balansedagen opplyst om inngåelsen av kontrakten.

Foretaket er av den oppfatning at dette er en tapsbringende avtale som det skulle vært avsatt for i årsregnskapet for 2007. Selv om avtalen formelt ble signert i januar 2008, er foretaket av den oppfatning at alle vilkårene var avtalt for årsslutt.

Finanstilsynet stilte i brev av 22. mars 2010 spørsmål ved om det var grunnlag for å foreta en avsetning per 31. desember 2007. Finanstilsynet påpekte at det har presumpsjonen mot seg at en avtale faktisk signert i januar 2008, reelt sett er inngått, og er bindende, på et tidligere tidspunkt. Typisk vil en del avtalevilkår avtales underveis i forhandlingene, men dette vil normalt være på nivå med en intensjonsavtale og ikke som en bindende avtale. Etter Finanstilsynets vurdering skal det svært mye til å kunne bevise at en avtale er bindende før den er signert. Finanstilsynet bemerket også at det er en presumpsjon for at en avtale ikke er tapsbringende på det tidspunkt den blir inngått, og at det sjelden vil være aktuelt å avsette for tap på tidspunktet for kontraktsinngåelse. Foretaket (v/CEO) opplyste også i børsmelding 15. januar 2008 at *“We are pleased to have won this contract and that it secures our Value Added production (VAP) for the next 12 month. The market demand for Scottish salmon remains solid and the prices we achieve is still above what salmon producers from other markets achieve”*.

Foretaket valgte på bakgrunn av spørsmålene fra Finanstilsynet å behandle tapet som en 2008 hendelse og ikke en 2007 hendelse i sammenligningstallene i 2009 årsregnskapet.

Finanstilsynet tar dette til etterretning.

5. Klassifisering av lån

Foretaket hadde betydelige økonomiske vanskeligheter mot slutten av 2008. 16. desember 2008 sendte foretaket en børsmelding der det opplyste om at foretaket var i en anstrengt likviditetssituasjon og at foretaket ikke var i stand til å betale sine forpliktelser. Foretakets aksjer ble suspendert fra handel på Oslo Axess.

Foretaket har opplyst at det i tredje og fjerde kvartal 2008 var i brudd med de opprinnelige lånevilkårene knyttet til lån fra sin primære långiver, DnB NOR ASA, men at foretaket i november 2008 hadde mottatt en henstand (”waiver”) med lettelse i lånevilkårene, og at foretaket oppfylte de ”nye” lånevilkårene. Foretaket har oversendt kopi av henstanden som foretaket mottok fra DnB NOR. Det fremkommer av henstanden at lånevilkåret knyttet til egenkapitalandel ble redusert med 30 % og at lånevilkåret knyttet til NIBD/EBITDA ble suspendert, begge frem til 31. mars 2009. Henstanden ble gitt under betingelse av at foretaket forpliktet seg til å foreta en innhenting av ny kapital innen samme dato. Lighthouse Caledonia ASA har klassifisert lånet som langsiktig i årsregnskapet for 2008.

Det fremgår av IAS 1.65 og 66 (IAS 1 revidert nr 74-75) at dersom det foreligger brudd på en langsiktig låneavtale som tilsier at hele lånet kunne vært krevd tilbakebetalt umiddelbart, skal forpliktelsen klassifiseres som kortsiktig med unntak av hvis det er mottatt en henstand ("waiver") med utløp minst tolv måneder etter balansedagen, innenfor hvilken periode foretaket kan utbedre avtalebruddet. Foretaket hadde på balansedagen kun en periode på 3 måneder å utbedre bruddene på låneavtalevilkårene. Foretaket oppfylte således ikke vilkåret i IAS 1.66 (IAS 1 revidert nr 75) for å klassifisere lånet som langsiktig. Det fremgår også av BC 27-28 at det faktisk at foretaket har reparert bruddet på lånevilkårene etter balansedagen ikke er relevant for forholdet på balansedagen. Videre fremgår det av BC 29 at det ikke er et relevant argument at foretaket oppfyller de "nye" lånevilkår på balansedagen.

Etter Finanstilsynets vurdering skulle lånet vært klassifisert som kortsiktig i årsregnskapet for 2008.

Foretaket har i årsregnskapet for 2009 rettet sammenligningstallene og klassifisert lånet som kortsiktig per 31. desember 2008.

Finanstilsynet tar dette til etterretning.

6. Avslutning

Finanstilsynet har ikke vurdert om forholdene beskrevet over omfattes av verdipapirlovgivningens regler om informasjonsplikt, jf. vphl § 5-2 første ledd, jf. § 3-2. Finanstilsynet legger til grunn at dette løpende vurderes av foretaket.

Finanstilsynet har oversendt en kopi av dette brevet til Oslo Børs.

Foretaket bes orientere sin revisor om innholdet i dette brevet.

For Finanstilsynet

Anne Merethe Bellamy
direktør for regnskaps- og revisortilsyn

Siw-Mette Thomassen
seksjonssjef

Vedlegg: Ekspertutvalgets uttalelse av 22. april 2010

